

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

ГОДИШЕН ДОКЛАД

2024

I. АГЕНЦИЯТА ПРЕЗ 2024 г.

През 2024 г. дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) е насочена към осъществяване на правомощията и задълженията, възложени ѝ по силата на Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за защита на потребителите (ЗЗП), Закона за измерванията (ЗИ), Закона за автомобилните превози (ЗАвП), Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС), Закона за туризма (ЗТ) и Закона за водите (ЗВ).

През годината ДАМТН работи по изпълнението на бюджетна програма 2000.01.04 на Министерството на икономиката и индустрията *“Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката”*. От отчетените в доклада данни е видно, че в рамките на компетенциите на ДАМТН целите на програмата, които са относими към дейността на Агенцията, са изпълнени, независимо от повишаване на натовареността на служителите поради осъществяване на извънредни непланирани дейности. Средният процент на изпълнението е 135,45 %. При изпълнение на възложените ѝ със отделните закони правомощия, ДАМТН работи в тясно и ефективно сътрудничество с другите органи на изпълнителната власт, като приоритетно се извършват дейности и проверки, свързани с постъпили сигнали от граждани и фирми или по искане на други контролни органи.

През 2024 г. ДАМТН е предоставила 2443 бр. административни услуги на юридически лица, свързани с контролната и надзорната дейност на агенцията, както и 39 бр. услуги, свързани с административни дейности.

В резултат на контролната и надзорната дейност на ДАМТН през 2024 г. 50 различни вида несъответстващи потребителски продукти не са допуснати за свободно обращение на пазара, а по инициатива на икономическите оператори са унищожени несъответстващи на изискванията продукти от: 4 модела играчки (95 бр.); 9 модела електрически гирлянди (34 броя); 1 модел зарядно устройство за телефон (4 броя) и 2 модела лични предпазни средства (светлоотразителни жилетки - 8 бр.). Спрени са от експлоатация 264 съоръжения с повишена опасност (СПО). При проверките на място при производители на предварително опаковани количества продукти (ПОКП) от разпространение са спрени 336 несъответстващи продукта, а други 1227 несъответстващи продукта са спрени в резултата на осъществен контрол на ПОКП в обекти от търговската мрежа. Спрени са от разпространение и са изтеглени от пазара некачествени течни горива общо 169 600,35 литра (гориво за дизелови двигатели – 141 748,35 L, автомобилен бензин - 6 353 L и други горива /ГИТТ/ - 21 499 L).

Извършени са извънредни проверки по всички постъпили основателни сигнали на граждани, както и по уведомленията от Агенция “Митници“ и по искане на други органи на изпълнителната власт. По констатирани нарушения на разпоредбите на съответните закони и наредбите към тях ДАМТН е наложила 872 бр. принудителни административни

мерки на икономическите оператори, съставени са 2117 акта за установяване на административни нарушения и са издадени 1563 наказателни постановления. Изготвени са и са сключени 439 споразумения по реда на чл. 58г от ЗАНН. Повишен е административният капацитет на ДАМТН като служители от общата и специализираната администрация са преминали онлайн обучения за повишаване на тяхната професионална компетентност.

В резултат на дейността на ДАМТН през 2024 г. е осъществен ефективен надзор на безопасността на продуктите пуснати на пазара и в действие, технически надзор на съоръжение с повижена опасност, метрологичен надзор, контрол на качеството на течните горива и на твърдите горива за битово отопление, осъществени са дейности осигуряващи защитата на държавата и потребителите от неточни измервания и вредните последици от тях. Подпомогната е дейността за пресичане на нечестната конкуренция между икономическите оператори и е осигурена по-добра защита на живота и здравето на хората, интересите на потребителите и държавата, както и за опазването на околната среда и вещите.

II. ПРЕДСТАВЯНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ И ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

При разработването на Плана за действие на ДАМТН (Цели на администрацията), се извършва преглед и актуализация на оперативните цели, които агенцията се стреми да постига през съответната година.

През 2024 г. ДАМТН работи за реализирането на стратегическите цели, като фокусира усилията си в постигането на определените оперативни цели.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Конкуентоспособна българска икономика;
- Повишаване на сигурността и безопасността на транспортния сектор;
- Подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, разширяване на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух;
- Намаляване на неблагоприятните последици от наводненията и повишаване на нивото на сигурност и защита на населението, околната среда, стопанската дейност и културното наследство на страната;
- Ефективно управление на средствата от ЕС за осигуряване на максимален положителен ефект.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

- Осъществяване на ефективен надзор на пазара, защита интересите на потребителите, защита на обществото и околната среда от опасни и несъответстващите на съществените изисквания продукти;
- Осъществяване на надежден и ефективен контрол, пресичане на нечестната конкуренция, защита на обществото от неверни измервания, превенция експлоатацията на опасни съоръжения с повишена опасност;
- Развитие и подобряване на националната инфраструктура по качеството;
- Осъществяване на надежден и ефективен контрол на техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях;
- Осъществяване на надежден и ефективен контрол и защита на околната среда от използване на некачествени течни и твърди горива;
- Постигане на ниво на контрол, отговарящо на нуждите на страната и осигуряващо доверие и ефективна защита на обществените интереси, свързани с измерванията в областта на здравеопазването, обществената безопасност, защита на околната среда, държавните и общински вземания и търговски плащания, както и с данъчната политика и контрола върху хазартните игри;
- Участие в процеса на подготовка и приемане на актове и решения на ЕС за развитие на Общностната политика и принципите, заложен в хармонизираното техническо законодателство.

III. НОРМАТИВНО ОСИГУРЯВАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Нормативно осигуряване

Във връзка с нормативното осигуряване на дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор през 2024 г. се работи по подготовката на проекти, становища и съгласуване на нормативни актове, осигуряващи осъществяването на функциите на администрацията. В тази връзка в областта на нормотворческото са осъществени следните дейности:

I. Приети нормативни документи:

1. Постановление на Министерски съвет за приемане на Тарифа за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

2. Постановление за приемане на Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол.

3. Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на Наредба за правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрацията и помпите към плувните басейни.

II. Разработени проекти на ПМС за изменение и допълнение на:

1. Проект на Тарифа за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси, в това число и съпътстващата я документация.

Причината, която налага изменението на Тарифата е привеждане в съответствие на таксите, които се събират в системата на ДАМТН с изискванията на Закона за въвеждане на еврото в Република България и Националния план за въвеждане на еврото в Република България, относно автоматично превалутиране на суми от левове в евро.

2. Наредба за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на газовите съоръжения и инсталации за втечнени въглеводородни газове - разработеният проект на ПМС е оттеглен от ДАМТН за цялостно преработване.

III. Взето участие в работни групи и изготвени проекти за промяна на следните закони и наредби:

1. Проект за ЗИД на Закон за техническите изисквания към продуктите;

IV. Съгласувани са:

1. Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за водоснабдяването и канализацията;

2. Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух;

3. Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха;

4. Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 232 на Министерския съвет от 2023 г. за приемане на график за привеждане на регистрите на административните органи в съответствие със Закона за електронното управление чрез използването на Информационната система за централизирано изграждане и поддържане на регистри /обн. ДВ, бр.98 от 2023 г./

Административно обслужване

През 2024 г. са предоставени общо 2443 административни услуги, свързани с функционалната компетентност на ДАМТН, както и 39 бр., свързани с административната дейност на ДАМТН. Осигурен е оптимален режим на работа за приемане на заявления за предоставяне на административни услуги в страната.

Административни услуги, извършени от ДАМТН през 2024 г. във връзка с функционалната компетентност на агенцията

№	Наименование на услугата	Лицензиране	Регистрация	Разрешения	Заверяване/ Съгласуване	Удостоверения	Заповеди	Откази
1.	Издаване на разрешение за извършване на оценяване на съответствието, вкл. на заповеди за разширяване и ограничаване на обхвата на разрешения			1			3	
2.	Определяне на идентификационен код на производители на плавателните съдове и определяне на идентификационен код на нотифициран орган, получил разрешение за оценяване на съответствието на етапа след построяването на плавателен съд						0	
3.	Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване	20						
4.	Одобряване на идентификационните знаци на бутилки		0					
5.	Заверяване на инвестиционни проекти на				298			13

	строежите, в които ще функционират съоръженията с повишена опасност, в частта, която се отнася за съоръженията							
6.	Заверяване на техническата документация за ремонт на съоръженията с повишена опасност				47			4
7.	Заверяване на проектантска и конструкторска документация за производство на съоръжения с повишена опасност, за които няма наредби по чл.7 от Закона за техническите изисквания към продуктите				48			5
8.	Издаване на удостоверения за вписване в регистъра на лицата, извършващи поддържане, ремонтване и преустройство на съоръженията с повишена опасност					52		2
9.	Съгласуване на учебни програми и планове за обучение в училищата и в курсове за придобиване на правоспособност за обслужване на съоръжения с повишена опасност				17			12
10.	Издаване на разрешения за провеждане на курсове за придобиване на правоспособност за обслужване на съоръжения с повишена опасност			552				1
11.	Лицензиране на лица за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност	7						
12.	Регистриране и/или извършване на		1212/ 32					2

	първоначален технически преглед на съоръжения с повишена опасност							
13.	Издаване на удостоверение за извършване на монтаж, проверка и ремонт на тахографи					112	10	
14.	Издаване на разрешение за извеждане от експлоатация или ликвидация на язовир и съоръженията към него			0				
15	Регистрация на лицата, които разпространяват твърди горива, и обектите, в които се разпространяват твърди горива		6					

Други административни услуги, предоставени през 2024 г.

Предоставяне на достъп до обществена информация	12
Издаване на удостоверение за осигурителен стаж (УП 3)	12
Издаване на удостоверение за осигурителен стаж (УП 2)	15

IV. СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ДАМТН

Системата за управление на качеството (СУК) на ДАМТН е внедрена и се прилага от девет години, като при първоначалното ѝ сертифициране тя съответства на изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2008, а от м. юни 2018 г. - на изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Във връзка с непрекъснатото подобряване и усъвършенстване на дейностите по управление на процесите, оказващи влияние както върху качеството ѝ, така и за поддържане на въведената СУК, през 2024 г. в ДАМТН са извършени следните дейности:

1. Преглед от Ръководството, проведен м. април 2024 г., с цел обсъждане на функционирането на Системата за управление на качеството (СУК), нейната ефективност и съответствието ѝ с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Извършен анализ за изпълнението на плана за 2023 г.; разгледани измененията на външни и вътрешни обстоятелства, свързани със СУК, резултатността и ефикасността на СУК, предприети действия за изпълнение на препоръките от проведен вътрешен одит на СУК.

2. Вътрешен одит, проведен м. юни 2024 г., с предмет "Провеждане на цялостен вътрешен одит на СУК, съгласно изискванията на стандарт ISO 9001:2015". Съгласно утвърдена програма за вътрешни одити са одитирани регионалните звена на ДАМТН в градовете гр. Плевен; Бургас; гр. Варна; гр. Шумен; гр. Русе; гр. Велико Търново. По време на одита са констатирани единадесет несъответствия. Констатираните несъответствия са приложени в Доклади за несъответствия. Предприети са действия по отстраняването им, като до края на календарната година всички несъответствия са отстранени.

3. Провеждане на обществена поръчка с предмет „ Ресертификация и последващи надзорни одити, за оценка на съответствието на Системата за управление на качеството в ДАМТН, с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015“. На база на преглед на извадка на процесите е установено съответствие с изискванията на стандарта ISO 9001:2015. Издаден е нов сертификат за качество на ДАМТН от одитираща фирма „Рина България“ ЕООД.

4. Промяна и актуализиране на голяма част от документите по СУК през 2024 г. във връзка с направени нормативни промени, както и с цел подобряване работата в ДАМТН:

Общ брой на подадените Ф-П-ДАМТН-07.02-04 „Заявка за разработване/ изменение/отмяна на документи от СУК“ – 24 бр.

Актуализирани са вътрешни правила, процедури, инструкции по главни дирекции/дирекции, както следва:

- общи вътрешни актове за ДАМТН – 5 вътрешни правила
- за ГД МН – 2 процедури
- за ГД ККТГ – 2 вътрешни правила и 1 инструкция
- за ГД ККГБО – 3 процедури
- за ГД ИДТН – 4 процедури
- за Д РОС – 3 процедури
- за Д АПИО – 7 вътрешни правила

- за Д ФСДУП – 2 вътрешни правила

Актуализирани са формуляри, които са част от вътрешни документи; разработени са и са включени в СУК нови формуляри по главни дирекции и дирекции към вътрешните актове, отнасящи се за цялата агенция. Същите са включени в Матрицата на записите. Всички актуализации във вътрешните актове са публикувани на интранет страницата на ДАМТН. Някои от вътрешните правила и процедури на главните дирекции са актуализирани по няколко пъти, в зависимост от необходимостта от промяна.

5. Периодично на интранет страницата на ДАМТН се коригира и актуализира Регистърът на документите на СУК. Чрез постоянното актуализиране на документите на главните дирекции и дирекциите, системата се поддържа съгласно изискванията на стандарта и непрекъснато се усъвършенства.

6. Изготвена е и е утвърдена Програма за провеждане на вътрешни одити за 2024 г.

7. Извършен първоначален инструктаж по СУК: Провежда се периодично на новоназначени служители. Изготвени са и декларации за първоначален инструктаж по СУК.

8. Проведени работни срещи на експертите, подпомагащи дейността на отговорника по качеството: Провеждат се регулярно във връзка с подобряване работата на СУК.

9. Извършван периодичен преглед на Регистрите на ТСНИ на всички структурни звена в ДАМТН, които разполагат с ТСНИ, необходими за извършване на контролни и надзорни дейности, с цел гарантиране на тяхната надеждност и точност.

10. За ефективното функциониране на СУК и правилното осъществяване на контролната и надзорната дейност на агенцията регулярно по заявка на специализираните дирекции се закупуват стандарти от БИС, които са достъпни за експертите на ДАМТН на интранет страницата на агенцията.

11. По искане на други контролни органи са предоставени заверени копия на вътрешни документи от СУК.

12. Проведени дейности по Изграждане и внедряване на система за управление на борбата с подкупването и подготовка на системата за сертифициране по стандарт БДС EN ISO 37001:2016 в ДАМТН.

13. Проведен преглед на ръководството относно внедряване и изграждане на система за управление на борбата с корупцията и съответствието и с изискванията на стандарт БДС EN ISO 37001:2016.

14. Проведен вътрешен одит в ДАМТН на внедрената система за управление на борбата с корупцията за съответствие, съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 37001:2016.

15. Организирано и проведено онлайн обучение по Система за управление на борбата с корупцията, съответстваща на стандарт БДС EN ISO 37001:2016. на 56 служителя.

16. Проведено обучение на 19 (деветнадесет) служители в ДАМТН за вътрешни одитори в съответствие с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015 по указанията на БДС EN ISO19011:2018.

V. МЕТРОЛОГИЧЕН НАДЗОР

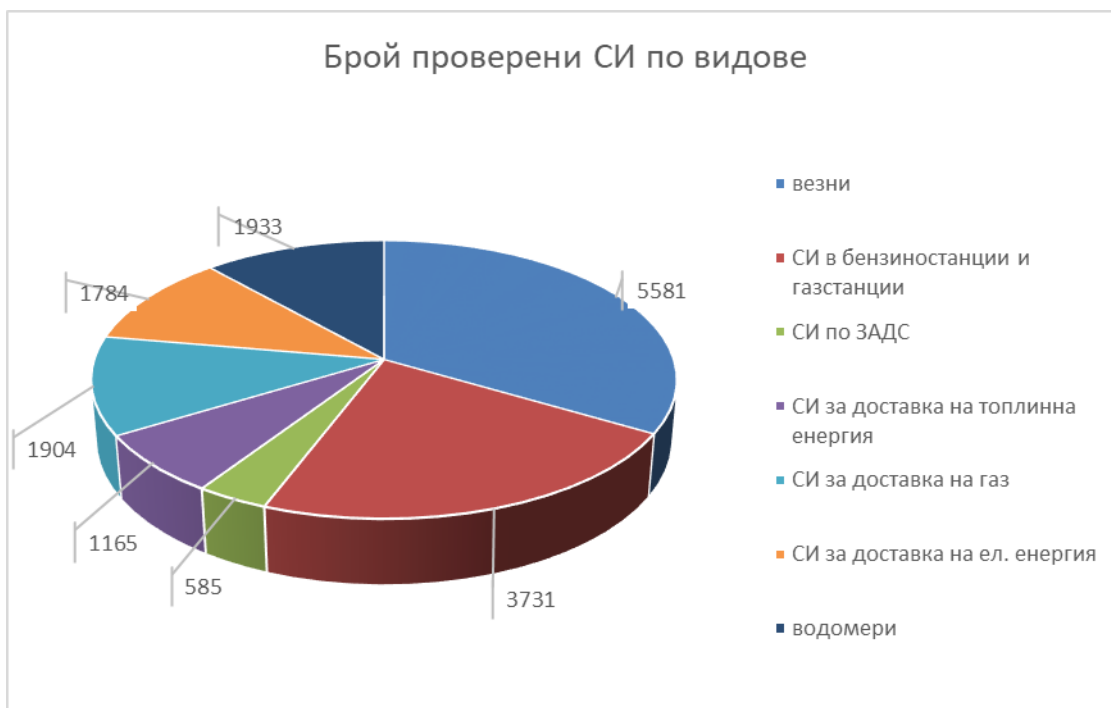
Основният приоритет в дейността на ДАМТН в областта на метрологичния надзор през 2024 г. е постигането на заложените планови показатели чрез оптимално използване на наличните ресурси. Надзорните и контролните дейности през годината, свързани с прилагането на Закона за измерванията (ЗИ), Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и Закона за автомобилните превози (ЗАВП), се характеризират с успешно прилагане на комбиниран проактивен и реактивен подход чрез извършване на проверки в търговската мрежа, масови проверки на пазари и тържища, тематични проверки по видове предварително опаковани количества продукти (ПОКП) и средства за измерване (СИ), надзор и контрол на оправомощени лаборатории за проверка на СИ и регистрирани сервиси за тахографи, приоритетно изпълняване на дейностите, възложени или организирани съвместно с органите на НАП, МВР, ДАНС, Агенция „Митници“, КЗП както и по жалби и сигнали на физически и юридически лица.

През 2024 г. дейността на ГД „Метрологичен надзор“ за защита интересите на държавата и потребителите от неточни измервания и несъответстващи на изискванията предварително опаковани количества продукти, е свързана с осъществяването на контрол за спазване изискванията на ЗИ, ЗТИП и ЗАВП, включва:

➤ **Извършване на планови и извънредни (по сигнали и по искане на други контролни органи и по самосезиране) проверки на лица, които използват, произвеждат, внасят и ремонтират средства за измервания (СИ).**

Извършени са общо 9 377 проверки в обекти на лица, които използват СИ: везни в търговската мрежа, на пазари и тържища, в обекти за измерване на големи товари, при производители на ПОКП, за определяне на такси при пощенски и куриерски услуги; средства за измерване в бензиностанции и газстанции; електромери, измервателни трансформатори и часовници за превключване на тарифни електромери; разходомери за газ, коригиращи устройства на обем и манометри; водомери; топломери и СИ в данъчни складове. Инспектирани са общо 16 766 СИ в употреба в законовата област. За установени несъответствия и нарушения на ЗИ са съставени 452 протокола за задължителни предписания (ПЗП) и 1 015 акта за установяване на административни нарушения (АУАН).

Делът на несъответстващите СИ е 7,5 %. От констатираните несъответствия продължава да преобладава делът на тези, свързани с липсата на знак от проверка, основно поради изтекъл срок на валидност на регламентираната последваща проверка, като за 2024 г. този дял е 86,2 % от общия брой на несъответстващите на изискванията СИ.

В търговската мрежа са проверени 4 765 везни, от които 8,1 % са несъответстващи, предимно без знак от проверка. При проверки на пазари, тържища и складови бази са проверени 732 везни на територията на цялата страна. В сравнение с търговската мрежа тук се запазва тенденцията на по-висок процент (19,3 %) на установени несъответстващи везни, както и по-висок процент (12,6 %) на използваните везни от неодобрен тип или без маркировка за съответствие по ЗТИП. В 8 обекта, където се използват 17 везни за измерване на големи товари, е установено, че 1 бр. (5,9 %) от везните не съответства на изискванията. Осъществен е метрологичен надзор на лица, които използват везни за определяне на такси при пощенски и куриерски услуги. Инспектирани са 57 везни, които са съответстващи. При производители на на ПОКП са проверени 10 везни, от които 3 бр. (30 %) са несъответстващи.

През отчетния период са извършени надзорни проверки в 691 бензино- и газстанции, включително по жалби и сигнали на граждани, по искане на други органи и по самосезиране. Делът на несъответстващите на изискванията СИ е 3 %, като преобладаващото нарушение е липса на валиден знак от проверка. На контрол са подложени 248 модула на колонки за светри горива, както във връзка с постъпили сигнали на граждани, така и при планов метрологичен надзор. Установено е, че 16 бр. (6,4 %) от подложените на контрол модула на колонки измерват с грешка по-голяма от нормираната максималнодопустима грешка за този вид средства за измерване.

Извършени са планови надзорни проверки на 15 оператори, които доставят до крайни потребители топлинна енергия и във връзка с това използват топломери и водомери, свързани с търговски плащания при продажбата ѝ. Проверени са общо 592 обекта, в които се използват 609 топломера и 556 водомера. Установено е, че от тях 36 топломера (5,9 %) и 7 водомера (1,3 %) не отговарят на изискванията. Две от проверките са извънредни по сигнали на граждани, като при тях не са установени нарушения.

Осъществени са плановите надзорни проверки на 23 оператори, които доставят до крайни потребители газ и във връзка с това използват разходомери за газ и коригиращи устройства на обем за измервания, свързани с търговски плащания при продажбата ѝ, както и манометри, използвани в съоръжения под налягане за измервания, свързани с обществената безопасност. Проверени са общо 1 488 обекта, в които се използват 1 557 разходомери за газ, 319 коригиращи устройства на обем и 28 манометри. Установено е, че от тях 9 (0,6 %) разходомера за газ и 1 (0,3 %) коригиращо устройство на обем са без знаци от метрологична проверка.

Извършени са плановите надзорни проверки на 45 оператори, които доставят до крайни потребители вода за битово-питейни нужди и във връзка с това използват водомери за измервания, свързани с търговски плащания при продажбата ѝ. Проверени са общо 1 915 обекта, в които се използват 1 933 водомера. Установено е, че от тях 473 (24,5 %) водомера не отговарят на изискванията. Три от проверките са по сигнали на граждани, които не са потвърдени.

Проведени са планираните надзорни проверки на 4 оператора, които доставят до крайни потребители електрическа енергия. Проверени са общо 777 обекта, в които се използват 1 730 електромера, 27 измервателни трансформатори и 27 часовници за превключване на тарифни електромери. Не са установени нарушения.

Във връзка с изискванията на чл. 61, ал. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове и Наредба № Н-1 за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване и контрол на акцизни стоки, съвместно с представители на териториалните митнически управления, са проведени проверки в 73 данъчни склада за производство и складиране на акцизни продукти, при които са обхванати 585 СИ за регистриране и отчитане на акцизни стоки – разходомери, измервателни системи, везни с неавтоматично действие, разходомери за газ и коригиращи устройства за обем, водомери, везни, нивомерни измервателни системи, манометри, електромери и измервателни трансформатори. Делът на несъответстващите на изискванията СИ, установени при проверките е 16,6 %.

От общо отчетените проверки:

- 202 са извънредни, извършени във връзка с постъпили жалби и сигнали на граждани и фирми за СИ, използвани в бензино- и газстанции, в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, везни, топломери, водомери и манометри. Резултатите показват, че 19,4 % от инспектираните общо 521 бр. СИ, предмет на постъпилите жалби и сигнали, не отговарят на изискванията.
- 294 са по искане на други контролни органи и органи на местната власт на лица, използващи СИ, като основната част от тези проверки са в бензиностанции и в данъчни складове. Установено е, че 13,4 % от проверените общо 1066 бр. СИ не съответстват на законовите изисквания.
- 5 са извънредни, извършени във връзка с публикации в медиите – в 5 обекта, като са инспектирани общо 16 СИ. Установено е, че 4 (25 %) от тях, не съответстват на изискванията.

Анализът на резултатите от метрологичния надзор за петгодишния период от 2020 г. до 2024 г., показва че процентът на СИ, за които е установено, че се използват в нарушение на ЗИ е в рамките между 6 % и 7, 5 %.

За всяко от установените нарушения ГД „Метрологичен надзор“ предприема предвидените административнонаказателни действия като спира употребата на несъответстващите СИ и съставя АУАН.

➤ Извършване на планови и извънредни проверки (по сигнали на граждани) на лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти (ПОКП).

Извършени са 3 проверки на място при производители на ПОКП и проверки и наблюдения в 218 обекта от търговската мрежа, при които е извършен и контрол на нетните количества на пуснати на пазара и предлагани за продажба различни видове ПОКП. В рамките на отчетените проверки са организирани и проведени тематични проверки в търговската мрежа за контрол на нетните количества на мляко и млечни продукти, брашно и захар.

На контрол са подложени общо 815 партии ПОКП с еднакви количества и 1 728 ПОКП с различни количества. От разпространение са спрени 1 227 несъответстващи продукта. В рамките на тези проверки 9 са по сигнали на граждани, като 1 от сигналите е потвърден.

Извършените на място при производителите проверки са във връзка с резултатите от контрола в търговската мрежа, при който са възникнали съмнения, относно съответствието им с изискванията към тях, или във връзка с получен сигнал и жалба за закупени в търговски обекти в страната ПОКП с несъответстващи на обявените върху етикетите количества. Проверени са общо 3 производители, от които 1 на мляко и млечни продукти и 2 на варива. За оценка на извършвания от производителите контрол на нетните количества на произвежданите от тях продукти, на местата на производство са подложени 7 партии ПОКП с еднакви количества. Спрени са от разпространение общо 1 176 несъответстващи на законовите изисквания ПОКП.

В търговската мрежа на контрол са подложени общо 808 партии ПОКП с еднакви количества и 1 728 броя ПОКП с различни количества. На местата на продажба са спрени от разпространение 51 ПОКП, поради несъответствия на изискванията към нетното им количество.

Във връзка със зачестили сигнали, отнасящи се до сирена поставени в течности (саламура), е извършено наблюдение за съответствие на означенията на номиналните количества на тези продукти. Проверени за съответствие на означенията са 156 продукта. Установено е, че 34 производителя не са спазили изискванията към означенията на номиналните количества.

Съставени са 48 ПЗП за спазване изискванията към означенията на номиналните количества и за спиране от разпространение на ПОКП с несъответстващи на изискванията количества. За установените нарушения са съставени 7 АУАН.

Анализът на резултатите от извършвания през годините надзор, свързан с произвежданите и пуснати на пазара ПОКП показва трайна тенденция на намаляване на ПОКП с несъответстващи на изискванията количества. Трайна е и тенденцията при проверките да не се установяват продукти с променено от търговците съответствие на обявените от производителите количества или да се предлагат за продажба ПОКП без означено от производителя количество. За намаляване на установените нарушения принос имат извършените през годините масови тематични проверки в търговската мрежа, с контрол на количествата на предлаганите за продажба основни хранителни групи ПОКП, както и на място при производителите по браншове. Чрез тях се осигуряват по-добра защита на потребителите и условия за лоялна конкуренция на производителите на ПОКП по отношение на спазване на изискванията на ЗИ.

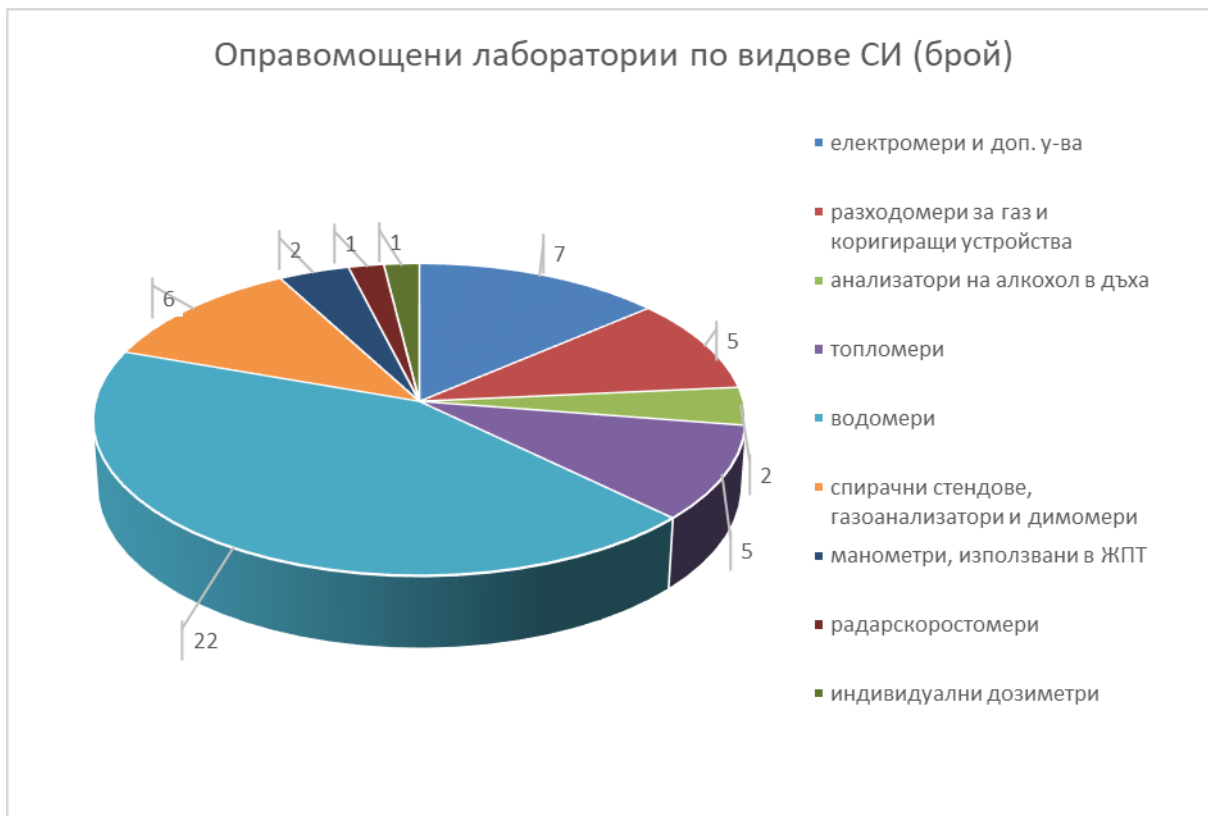
➤ **Извършване на надзорни проверки на лица, оправомощени по реда на раздел IV от ЗИ за проверка на средства за измерване.**

През отчетния период са извършени 51 надзорни проверки на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване, за спазване на задълженията им по Закона за измерванията и за съответствие на функциониращите системи за управление с изискванията по БДС EN ISO/IEC 17025. Проверени са 44 стационарни лаборатории и 4 мобилни лаборатории и са инспектирани използваните в тях 911 технически средства – еталони, спомагателни СИ и сертифицирани сравнителни материали. Извършен е преглед на условията, при които се извършват проверките, на записите по качеството, както и на техническите записи, свързани с проверката на 18 668 СИ. Проследен е редът за заявяване, съхраняване и отчитане на знаците за проверка. Продължава тенденцията най-честите констатирани несъответствия при тези лица да са по отношение на системата за управление. Отнето е оправомощаването на 1 лице.

Две от проверките са по сигнали на гражданин и фирми, като единият от сигналите е потвърден и във връзка с това е издадена заповед за отнемане на оправомощаването.

Една от проверките е по самосезиране, при която са установени несъответствия при водене на записите.

Към 29.12.2024 г. са оправомощени 48 лаборатории за проверка на СИ.

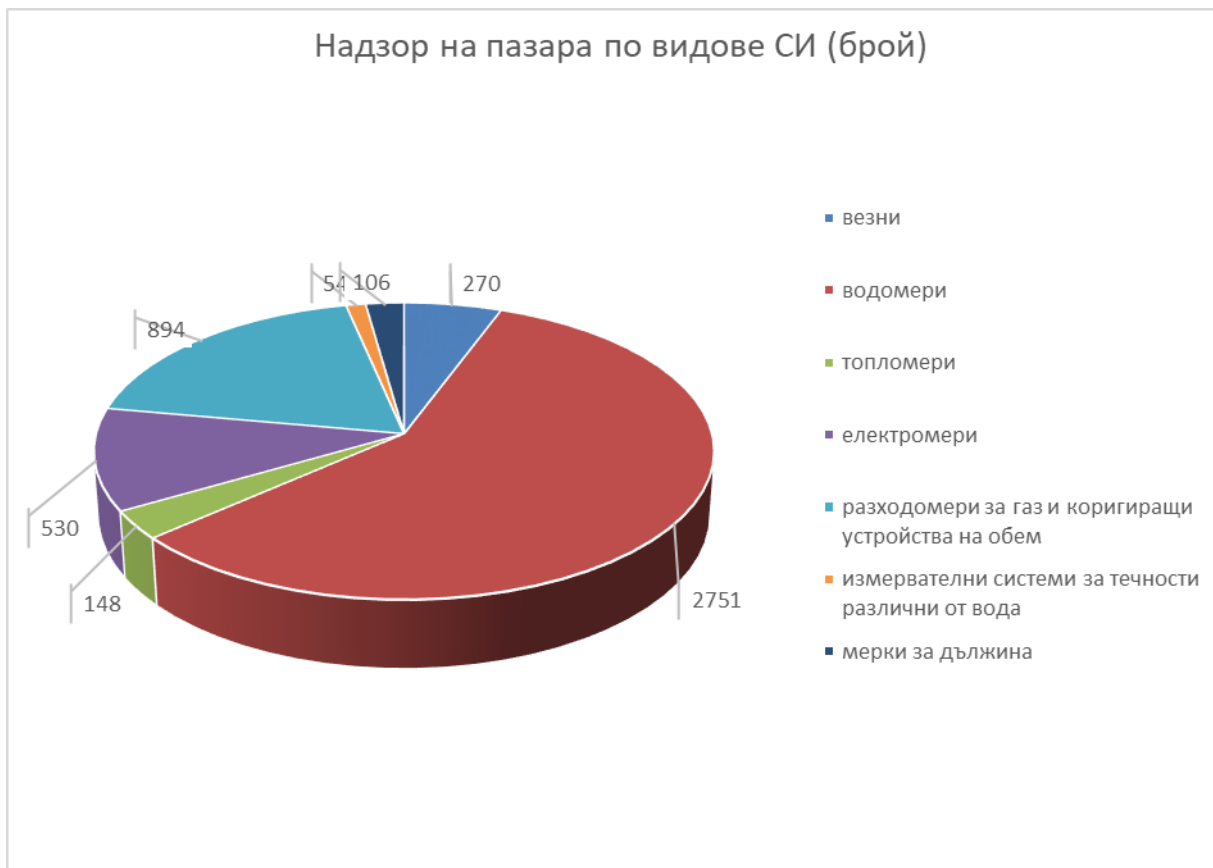

* Броят на посочените в графиката лаборатории надхвърля 48, тъй като някои от тях са оправомощени за проверка на повече от един вид средства за измерване.

➤ **Надзор на пазара на средства за измерване**

През 2024 г. надзорът на пазара на средствата за измерване в обхвата на директиви 2014/31/ЕС и 2014/32/ЕС, включва тематични проверки и наблюдения на пуснати на пазара и/или в действие 4 753 СИ – везни с неавтоматично действие, водомери, разходомери за газ и коригиращи устройства за обем, електромери, тепломери, измервателни системи за течности, различни от вода и материални мерки за дължина. Надзорът на пазара най-често се комбинира с текущия метрологичен надзор, включително при извършване на проверки по сигнали. Във връзка с установени при проверка по сигнал несъответстващи 3 бр. везни с неавтоматично действие са съставени 3 бр. констативни протокала. За установени през 2023 г. несъответстващи материални мерки за дължина е съставен 1 АУАН.

По постъпили 3 уведомления от Агенция „Митници“ са извършени проверки на 2942 бр. електромери и 168 бр. водомери – общо 3 110 бр. Не са констатирани несъответстващи СИ, за което е уведомена Агенция „Митници“.

Електромери

В складовете на електроразпределителните дружества и на местата на употреба са наблюдавани общо 530 електромера, пуснати на пазара по реда на ЗТИП и НСИОССИ.

Водомери и тепломери

Надзорът на пазара на водомери е извършен в складовете на проверяваните топлофикационни и ВиК дружества и на местата на употреба, като са наблюдавани 2 751 водомера и 148 тепломера.

Разходомери за газ и коригиращи устройства на обем

В рамките на плановия надзор на газоразпределителните дружества са извършени наблюдения и проверки на 889 разходомера за газ и 5 коригиращи устройства на обем.

Други СИ

В търговската мрежа е извършен надзор на пуснати на пазара 106 мерки за дължина и 5 везни с неавтоматично действие.

Инспектирани са пуснати в действие 54 измервателни системи за течности, различни от вода и 265 везни с неавтоматично действие.

➤ **Извършване на контрол в сервиси за тахографи за съответствие на условията, при които се осъществяват дейностите по монтаж, проверка и ремонт на тахографи.**

На основание на чл. 91, ал. 8 от ЗАвП са извършени 151 надзорни проверки на регистрирани сервизи за тахографи за спазване на задълженията им във връзка с изискванията на Регламент (ЕИО) № 165/14. В рамките на контрола е извършена проверка за съответствие на условията, при които се осъществяват дейностите по монтаж, проверка и ремонт на тахографи, инспектирано е оборудването на сервизите, включително сервизните карти за цифрови и интелигентни тахографи на техниците. Проверени са 48 078 протокола от проверка на тахографи и 32 234 електронни записи за цифрови и интелигентни тахографи..

За констатирани при контрола на сервизи за тахографи несъответствия са съставени 7 протокола за задължителни предписания.

➤ **Предприемане на последващи мерки при нарушаване изискванията на законодателството, съставяне на протоколи за задължителни предписания и на актове за установяване на административни нарушения, издаване на наказателни постановления.**

През 2024 г. са съставени общо 510 протокола за задължителни предписания. За установени при проверките нарушения са съставени 1 023 АУАН. Издадени са 855 наказателни постановления. Сключени са 73 споразумения по реда на чл. 58г от ЗАНН, някои от които по подадени заявления през 2023 г.

➤ **Във връзка с администрирането на регулаторни режими по ЗИ и ЗАвП и воденето на регистри са осъществени:**

- Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване по ЗИ.

Издадени са 11 заповеди за оправомощаване и 9 заповеди за изменение и допълнение на заповеди за оправомощаване.

- Регистриране на сервизи за тахографи в изпълнение на разпоредбите на Закона за автомобилните превози.

Издадени са 56 удостоверения за регистрация на сервизи и 56 допълнения към удостоверения за регистрация на сервизи, 3 заповеди за временно спиране по искане на регистрираното лице, 2 заповеди за възобновяване на действието на регистрацията и 5 заповеди за прекратяване на регистрацията по искане на регистрираните лица.

- Одобряване на идентификационни знаци на производителите на бутилки.

През отчетния период не е постъпило заявление за одобряване на идентификационен знак на производител на бутилки.

На интернет страницата на ДАМТН се поддържат актуални списъци на лицата, оправомощени за извършване на проверка на средства за измерване, регистър на лицата, регистрирани за извършване на монтаж, проверка и ремонт на тахографи и регистър на одобрените идентификационни знаци на производителите на бутилки.

VI. ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР НА СЪОРЪЖЕНИЯ С ПОВИШЕНА ОПАСНОСТ

Основният приоритет в дейността на ГД „Инспекция за държавен технически надзор“ по осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност (СПО) през 2024 г. е постигането на заложените планови показатели чрез оптимално използване на наличните ресурси. През годината контролните дейности, свързани с прилагането на Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), осъществявани от ГД „Инспекция за държавен технически надзор“ включват:

➤ Извършени са експертизи на 415 инвестиционни проекти и техническа документация за ремонт или производство на СПО. От тях са заверени 393 бр. и 22 бр. са получили откази.

➤ Извършване на първоначални, периодични и внезапни технически прегледи, проверки и изпитвания на СПО.

• Извършени са периодични технически прегледи на 20 422 бр. СПО:

- парни и водогрейни котли (289 бр.),
- стационарни съдове, работещи под налягане (1682 бр.),
- тръбопроводи за водна пара или гореща вода (176 бр.),
- газови съоръжения и инсталации за природен газ (4337 бр.),
- газови съоръжения и инсталации за втечнени въглеводородни газове (2034 бр.),
- повдигателни съоръжения (2291 бр.),
- асансьори (9613 бр.),
- помпени станции (7 бр.).

- Извършени са **периодични** технически прегледи на **4715,6** км СПО:
 - въжени линии (65,5 км),
 - нефтопроводи и газопроводи (615,1 км),
 - газови съоръжения и инсталации за природен газ (4035 км).

➤ СПО се регистрират и вписват в информационно-комуникационната система на ДАМТН, която се поддържа от ДАМТН.

➤ **Извършени са 2328 бр. проверки в обекти, в които се експлоатират СПО:** 57 предприятия, сгради и други обекти, които произвеждат, монтират, поддържат, ремонтират и експлоатират СПО; 174 пунктове за пълнене на бутилки; 94 автомобилни газоснабдителни станции за компресиран природен газ и 1613 - за втечен въгледороден газ; 261 котлени централи; 129 пълначни станции за транспортируеми съоръжения под налягане.

➤ Проверени са **384** лица, стопанисващи **917** плувни басейни въз основа на писмен договор за осигурена правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрация и помпи към плувните басейни – самостоятелни или прилежащи към места за настаняване. Осъществени са две кампанийни проверки в градове, населени места и хотели в София, Пловдив, Велинград, Сандански, Банско, Велико Търново, Вършец, Бургас, Каварна и др.

➤ Осъществени са **1062** проверки на лица, получили удостоверение и вписани в Регистъра на лицата, извършващи дейности по поддръжане, ремонтране и преустройство на СПО.

➤ Осъществени са **171** проверки на лица, получили лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО.

- Проведени са **три кампанийни проверки на асансьори** на територията на цялата страна, като са проверени 3011 асансцора в рамките на кампаниите.
- Проведена е **една кампанийна проверка на въжени линии** (Добринище, Благоевград, Пампарово, Сливен, Сопот, Банско и Боровец) като са проверени **13,1** км въжени линии.

➤ **Предприемане на последващи мерки при нарушаване изискванията на законодателството, съставяне на протоколи за задължителни предписания и на актове за установяване на административни нарушения, издаване на наказателни постановления.**

През 2024 г. са наложени принудителни административни мерки (ПАМ) - 815 бр. задължителни за изпълнение писмени предписания за отстраняване на несъответствия с

нормативно-установените изисквания за безопасна експлоатация на СПО. Съставени са 170 бр. акта за установяване на административни нарушения и са издадени 83 бр. наказателни постановления, включително и по АУАН от предходни периоди.

Подадени са 119 броя заявления за споразумения, като по всички тях са предприети предвидените от закона действия. Към края на отчетния период са изготвени 123 бр. споразумения по реда на чл. 58г от ЗАНН.

НЕПЛАНИРАНА ДЕЙНОСТ, ОСЪЩЕСТВЕНА ПРЕЗ 2024 Г.

➤ Извършени са **първоначални** технически прегледи на **405** бр. СПО и на **18** км СПО и **извънредни** (внезапни, по искане на ползвателя на СПО и др.) технически прегледи на **4377** бр. СПО и на **351** км СПО.

➤ Осъществени са **176** проверки по подадени жалби и сигнали, свързани с безопасната експлоатация СПО.

➤ Обследвани са **298** аварии, 2 злополуки със СПО и 4 аварии със злополуки.

➤ Експерти са участвали в **512** държавни приемателни комисии на обекти, в които ще функционират СПО.

➤ Извършени са проверки на условията за провеждане на курсове за придобиване на правоспособност, за което са издадени **552** бр. разрешения за провеждане на курсове за обучение на **4948** души. Отказ е получил 1 заявител за провеждане на курс за придобиване на правоспособност. Издадени са **4485** бр. документи за правоспособност на СПО. Издадени са **34** бр. дубликати на документи за правоспособност.

➤ Взето е участие в съвместни проверки с представители на други контролни органи: Дирекция “Инспекция по труда”, Комисия за защита на потребителите, Регионални инспекции по околна среда и водите (РИОСВ), Регионални инспекции по опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ), Областни дирекции “Пожарна безопасност и защита на населението” и други.

Служителите на ДАМТН са участвали в **6** проверки и в други дейности, свързани с безопасната експлоатация на СПО.

➤ Издадени са 815 бр. задължителни писмени предписания на собственици или ползватели на СПО, длъжностни лица, обслужващ персонал и др. лица за отстраняване на констатирани неизпълнения на ЗТИП и наредбите по чл. 31 от ЗТИП.

➤ Разпоредено е писмено спиране от експлоатация на 264 бр. СПО, от които 25 бр. заповеди за спиране от експлоатация и 239 бр. СПО са спрени от експлоатация чрез запис в ревизионните им книги/или в акт за първоначален технически преглед.

➤ Предприемати са последващи мерки при нарушаване изискванията на законодателството: съставяне на актове за установяване на административни нарушения – **170** бр.; издаване на наказателни постановления – **83** бр.; сключени споразумения по реда на ЗАНН – 123 бр.

Във връзка с администрирането на регулаторни режими по ЗТИП и воденето на регистри:

- Обработени са документите на 8 заявителя за издаване на лицензии за осъществяване на технически надзор. Издадени са 7 лицензии за осъществяване на технически надзор на СПО. Издадени са 13 заповеди за отнемане на лицензии.
- Ежеседмично се подготвя и публикува в рубрика "Официален бюлетин" на интернет страницата на ДАМТН информация за актуализиране на регистрите – отразяват се заличените лица, отнетите лицензии, ограничените лицензии, както и вписаните лица и издадени лицензии.
- Обработени са документите на 54 заявителя за вписване в регистъра, 52 лица са вписани в регистъра, отказано е издаване на удостоверения на 2 лица. Издадени са 103 заповеди за обезсилване на удостоверения.
- Ежеседмично се подготвя и публикува в рубрика "Официален бюлетин" на интернет страницата на ДАМТН информация за актуализиране на регистрите – отразяват се заличените лица, обезсилените удостоверения, както и вписаните лица и издадени удостоверения.

VII. НАДЗОР НА ПАЗАРА

През 2024 г. целите в работата на ГД „Надзор на пазара” (ГДНП) са свързани с изпълнението на заложените дейности по надзор на пазара от утвърдения годишен план (УГП); извършване на проверки по постъпили сигнали и жалби от фирми и граждани; предприемане на действия по нотификации, постъпили чрез системата за бърз обмен на информация SAFE GATE (преди RAPEX); нотификации, подадени от ЕК; съвместни проверки с други контролни органи; проверки по уведомления от Агенция „Митница”. Изпълнението на дейностите се извършва в пряко сътрудничество с органите и структурите на Европейския съюз в областта на надзора на пазара, спазвайки промените в нормативните документи – на национално и европейско ниво.

Продуктите, за които е осъществен надзор на пазара са в обхвата на:

- Наредбите по чл. 7 от ЗТИП – наредбите за съществените изисквания и оценяване на съответствието на: играчки; лични предпазни средства; електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението; електромагнитната съвместимост на продуктите; радиосъоръжения; газови уреди; съоръжения под налягане; машини; транспортируемо оборудване под налягане; плавателни съдове за лично ползване; пиротехнически изделия; взривни вещества за граждански цели; съоръжения и системи, предназначени за използване в потенциално експлозивна атмосфера;
- Регламент (ЕС) № 305/2011 за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти;
- Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (НИУЕЕО), приета на основание чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците;
- Наредба за условията и реда за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване във връзка с ограниченията за употреба на определени опасни вещества (НУРППЕЕОВОУООВ);
- Мерките по прилагане на изискванията за екодизайн на Директива 2009/125/ЕО.

През 2024 г. са извършени планови и извънпланови проверки общо на **6201** различни по вид, марка или модел продукти, пуснати на пазара в търговски обекти на територията на цялата страна, от които **5341** продукти са проверени при планови проверки и **860** при извънпланови (**78** по сигнали, **96** по самосезиране, **102** по уведомления от Агенция „Митници“ и **584** при други извънредни проверки).

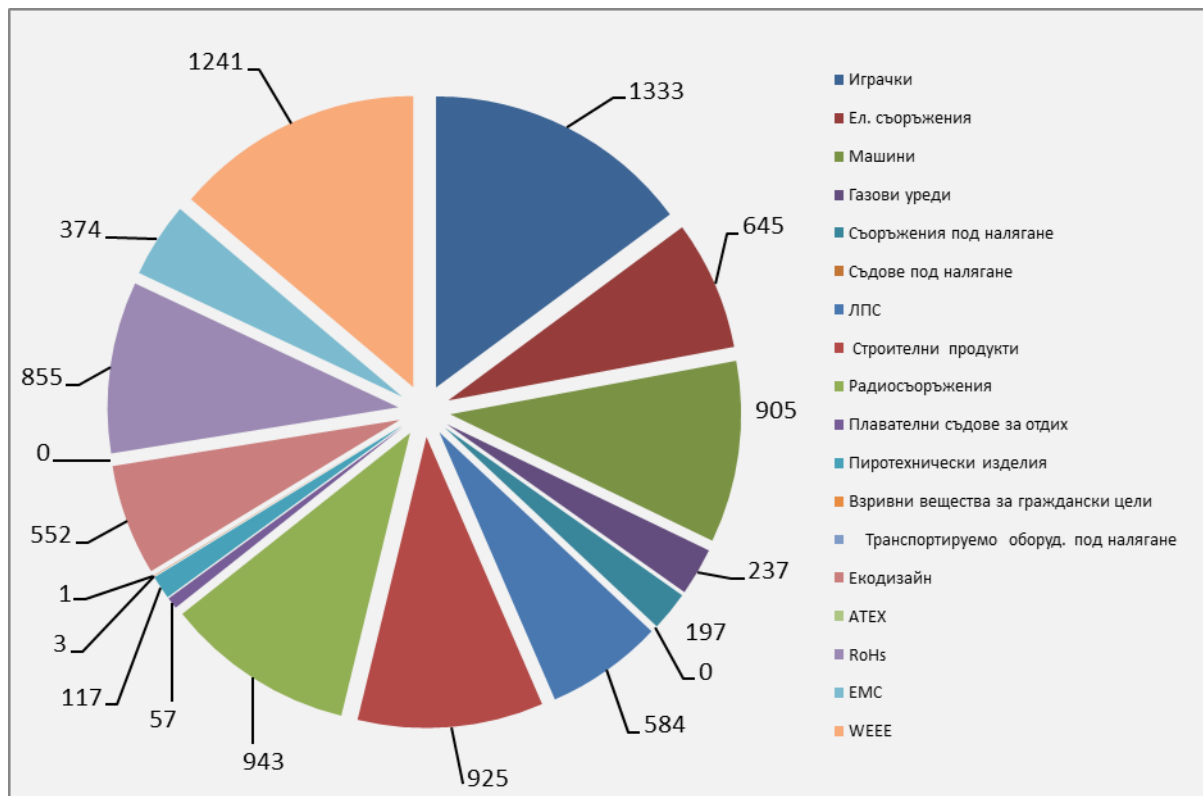
През 2024 г. са извършени планови и извънпланови проверки общо на **6499** различни по вид, марка или модел продукти, пуснати на пазара в търговски обекти на територията на цялата страна, от които **5530** продукти са проверени при планови проверки и **969** при извънпланови (**101** по сигнали, **61** по самосезиране и **524** по уведомления от Агенция „Митници“ и **283** при други извънредни проверки).

От началото на 2024 г. са постъпили **69 бр. жалби и сигнали** и за тях са извършени проверки или проучвания. Приключени са проверките за **56 бр.** от тях. През отчетния период са приключени **12** проверки започнати по жалби или сигнали от 2023 г.

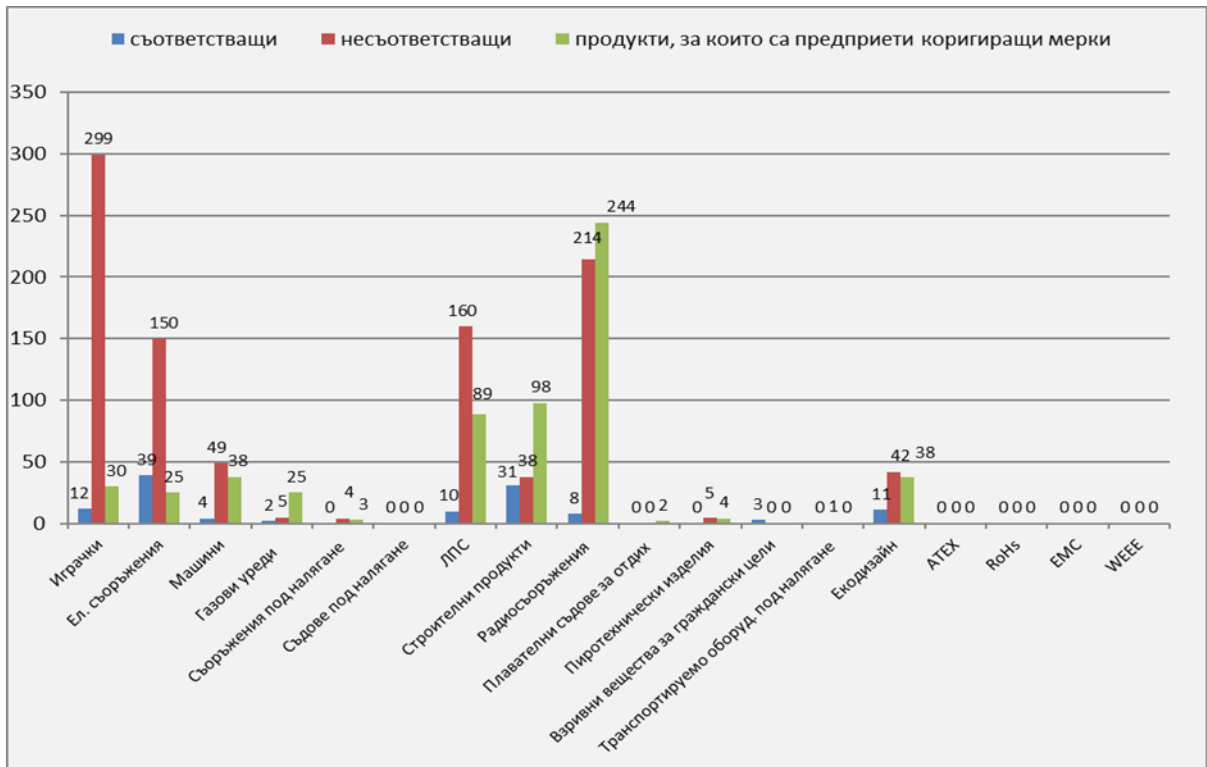
Част от жалбите се отнасят за направени рекламации, незадоволително сервизно обслужване или предоставяне на услуга, подвеждащи реклами и др., които са извън компетенциите на ДАМТН. Независимо от това, за продуктите, обект на жалбите са планирани и извършени проверки по отношение изискванията за безопасност към тях. При някои от сигналите липсва конкретика, за тях не е намерено основание за извършване на проверка и същите са приключени с отговор до подателя. Няколко сигнала са препратени на други институции за разглеждане по компетентност.

През 2024 г. са приключили проверките на **1683** броя различни по вид, марка или модел продукти. Резултатите са: съответстващи на изискванията – **120** продукти; несъответстващи на изискванията – **967** продукти; като за **596** продукти са предприети коригиращи действия от икономическите оператори и несъответствията са отстранени.

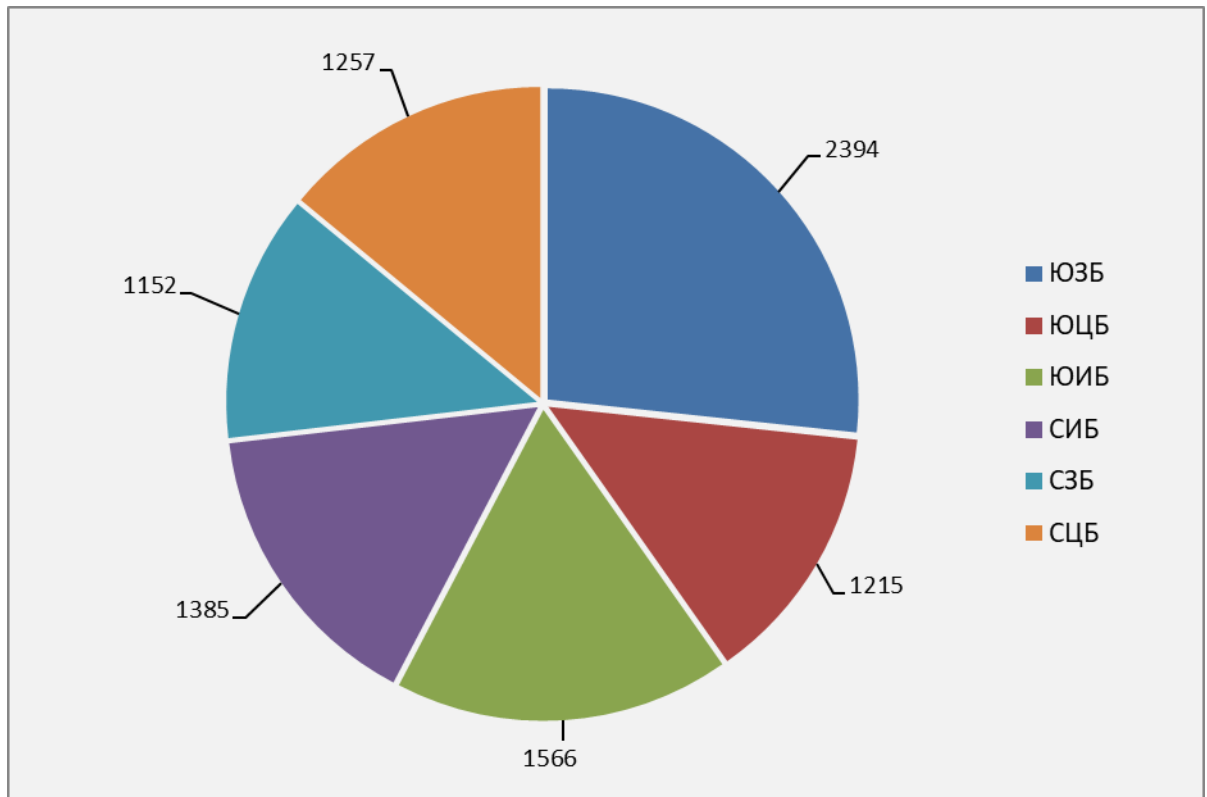
Разпределение по продуктови групи на проверените през 2024 г. брой продукти

Приключили през 2024 г. проверки - съотношение между съответстващи продукти, несъответстващи и продукти, за които са предприети коригиращи мерки

Брой проверени продукти през 2024 г. по регионални отдели

➤ Действия по нотификации

През 2024 г. са разгледани получените по системата RAPEX нотификации за 1175 бр. продукти.

Нотификации към RAPEX:

3 нотификации за електрически продукти: за два различни по вид, марка и модел електрически бойлери и за вентилатор.

Подадени реакции към RAPEX:

7 бр. реакции за детски играчки;

3 бр. реакции за електрически продукти: преносим блендер, зарядно устройство за бързо зареждане на автомобили, зарядно устройство за телефон.

Подадени нотификации към ICSMS:

16 нотификации за сушилни машини по екопроектиране

4 нотификации за радиосъоръжения

Подадени реакции към ICSMS

1 нотификация за електрически продукт - вентилатор

2 нотификации за строителни продукти

15 нотификации за локални отоплителни топлоизточници – екодизайн

2 нотификации за машини - електрически тротинетки

Действия към нотифицирани продукти

По две нотификации от Портала на ЕК за бизнес сигнали за безопасност: за два електрически продукти бойлери, различни по вид, марка и модел, е поискана и получена

информация от българския производител. Създадени са две нотификации в RAPEX, които са валидирани от ЕК през отчетния период.

По сигнал за вентилатор е закупена проба от продукта, който е изпитан. Тестовите показват, че той е несъответстващ. Икономическият оператор доброволно спира разпространението на продукта и започна програма за изтегляне на продукта от пазара. За вентилатора е създадена и валидирана от ЕК нотификация RAPEX.

По информация от КЗП за несъответстващ продукт зарядно устройство за бързо зареждане, за който има създадена RAPEX нотификация от Германия, е изискана информация за предприетите действия на територията на страната от българския представител на марката. Отговорното дружество е изпратило информация, че за потребителите е създадена и действа програма за замяна на продуктите. Поставено е съобщение на сайта на ДАМТН.

По информация от КЗП, за несъответстващ продукт преносим блендер, за който има създадена RAPEX нотификация, е поискана информация от търговеца, разпространяващ продукта на българския пазар. Той е представил данни за иззетите продукти, създадена е реакция в RAPEX и е поставено е съобщение на сайта на ДАМТН.

По информация от КЗП, за продукт с нотификация от RAPEX системата - зарядно устройство, е изискана информация от българския търговец. Той информира, че от 2020 година не предлага такива продукти.

По писмо с информация от АМ за инвертори от конкретна марка, при които може да има несъответствие, са изпратени писма до икономическите оператори, посочени в писмото. От тях е изискано да предоставят информация за внесените продукти от същата марка и документи. Дружествата са представили документи, които удостоверяват оцененото съответствие на продуктите. АМ е информирана, че до момента няма данни на българския пазар да присъстват инвертори от посочената марка, които да са дефектни.

Относно електрически продукт - електрическа тенджера, нотифициран от Германия и който се предлага само от магазини Кауфланд, е изпратено писмо до дружество Кауфланд - България. Получен е отговор, че такива продукти не са разпространявани в българските клонове на фирмата.

По нотификация от RAPEX за електрически продукт - машина за нокти е изискана информация от български икономически оператор. Той информира, че не разполага с бройки от продукта и го е свалил от сайта си.

По нотификация от RAPEX за електрически продукт - USB зарядно зарядно устройство, е изискана информация от няколко български търговци. Те информират, че от 2023 година не предлагат този продукт. Само един икономически оператор съобщава, че има 4 бройки от продукта. Изявил е желание да ги унищожи. Унищожаването е извършено в присъствие на инспектори от ГДНП. За предприетите действия към продукта е създадена реакция към нотификацията в системата RAPEX.

Проверката по сигнал за отоплителен топлоизточник на твърдо гориво, получен чрез ICSMS, по отношение на съответствието му с изискванията за екопроектиране е приключила. Икономическият оператор е преустановил предлагането на продукта на пазара.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за детска мултифункционална играчка е изпратено писмо до ОИО. Продуктът е изтеглен от българския пазар преди повече от година. Към настоящия момент не се предлага. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за детска мултифункционална играчка е изпратено писмо до ОИО. Продуктът е изтеглен от българския пазар отомври месец 2023 г. Към настоящия момент не се предлага. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за детска електрическа играчка пчела, е изпратено писмо до ОИО. Същият е предприел действия по изтеглянето на продукта. Унищожени са 89 бр. продукта.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за детска играчка дрънкалка, е изпратено писмо до ОИО. Поради невъзможност да се установи връзка с ОИО, е разпоредена проверка в рамките на кампанията за Деня на детето. Не е установено разпространението на играчката.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за детска играчка комплект акрилни бои е изпратено писмо до ОИО. Продуктът е изтеглен от българския пазар през октомври месец 2023г. Към настоящия момент не се предлага. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за детска играчка комплект за изработване на гланц за устни, е изпратено писмо до ОИО. Установено е, че към настоящия момент не се предлага. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за детска магнитна играчка е изпратено писмо до ОИО. Към настоящия момент не се предлага. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасна играчка за вана, е изпратено писмо до ОИО. Към настоящия момент не се предлага. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасна играчка пластмасов пистолет, е изпратено писмо до ОИО. От ОИО е предоставено писмо, с което ни уведомява, че през 2023 г. 45 бр. от продукта са изтеглени и унищожени. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасна плоска щипка за биберон, е изпратено писмо до ОИО.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасна дървена играчка за езда под формата на еднорог, е изпратено писмо до ОИО. Получен е отговор, че играчката не се предлага на пазара. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасни меки детски топки, е изпратено писмо до ОИО. Същият е предприел действия по изтеглянето на продукта. Изпратен е отговор-протокол от ОИО за извършено унищожаване на 24 бр. от детската играчка с външна фирма за унищожаване на стоки, съдържащи вредни вещества. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасна детска играчка за яздене под формата на еднорог, е изпратено писмо до ОИО. Същият ни уведомява, че продуктът не е наличен на българския пазар.

През месец юли е постъпила нотификация за опасна играчка за дърпане под формата на пчела. Изпратено е писмо до ОИО. Същият е предприел действия по изтеглянето на продукта.

Изтеглени са 27 бр. от продукта и са върнати на производителя. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

През месец август е постъпила нотификация за опасна играчка килимче. Изпратено е писмо до ОИО. От страна на ОИО е получено писмо, с което ни уведомява, че не са налични продукти с посочените в нотификациите партиди. Изготвена е реакция и отговор до КЗП.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасна детска играчка, изстрелващи предмети е изпратено писмо до ОИО. Същият е предприел действия по изтеглянето на продукта. Очаква се решение на производителя за по нантъшните действия, за което ГДНП ще бъде уведомена.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за опасна детска играчка, пластамасова люлка е изпратено писмо до ОИО.

По постъпила нотификация, чрез КЗП, за лично предпазно средство филтрираща маска за частици, е изпратено писмо до ОИО. Същият е предприел действия по изтеглянето на продукта. Производството на този продукт е спряно от 2022 г. Към настоящия момент не се предлага.

През II тримесечие, от КЗП, е получена RAPEX нотификация A12/00945/24 за опасен строителен продукт - винт за бетон (ETA-17/0783), марка Rawlplug модел R-LX-08 с ниво на риск „сериозен“. Изпратено е писмо до български ИО, който го разпространява.

През II тримесечие, от КЗП, е получена RAPEX нотификация A12/01000/24 за мини дрон с несъответствия по Директива 2011/65/ЕС. Изпратено е писмо до КЗП, че конкретния мини дрон не играчка и е извън компетенциите на ДАМТН.

Във връзка с получени 8 RAPEX нотификации за илюминатори, до ОИО изпратено писмо. ОИО е потвърдил продажбата на 2 продукта, а крайният потребител е информиран.

➤ **Принудителни административни мерки и административнонаказателни действия към нарушителите**

През отчетния период на 2024 г. са взети 61 проби за изпитване в лаборатории или като „таен клиент“ от електронни сайтове: 2 машини - ел. генератор и ударна бормашина; 28 различни електрически продукта: дистанционно управление, чопър, кана за вода, скара-грил, отоплител, диспенсъри за вода, кафе-машини, микровълнова фурна, хладилник, шредери; лични предпазни средства – 12 модела светлоотразителни жилетки; 3 модела детски играчки – дървена играчка, детски фотоапарат и детска образователна играчка; 1 аварийен комплект за автомобил съдържащ пожарогасител и светлоотразителна жилетка; 15 броя радиосъоръжения - безжични слушалки и лаптопи.

Издадени са 177 заповеди по чл. 30в, ал. 1 от ЗТИП, чл. 30а, ал.1 и чл. 30а, ал. 2, за временно спиране на продукти от разпространение до оценяване и удостоверяване на

съответствието им с изискванията за безопасност или за временно спиране разпространението и/или спиране и изтегляне от пазара на несъответстващи продукти.

В резултат на уведомяване на икономическите оператори за констатираните несъответствия, издадени заповеди по чл. 30а, ал. 2 от ЗТИП или заповеди по чл. 30в, ал. 1 от ЗТИП, или по инициатива на икономическите оператори са унищожени 4 модела играчки, в общо количество – 95 бр.; електрически продукти: 9 вида електрически гирлянди, в общо количество – 34 броя, 1 модел зарядно устройство за телефон в общо количество 4 броя; 2 модела ЛПС-светлоотразителни жилетки, в общо количество - 8 бр.

През отчетния период на 2024 г. са съставени 613 бр. АУАН. Издадени са 387 бр. наказателни постановления, включително и по АУАН от предходни периоди за сумата от 174 550 лева, като от тях глоби са 17 300 лева и 157 250 лева имуществени санкции. Прекратено е производството по 32 бр. АУАН.

Към момента на отчитането 56 бр. АУАН са спрени по чл. 43, ал. 6 от ЗАНН, поради това, че нарушителят не е открит след щателно издирване. 46 бр. съставени АУАН са в процедура на връчване.

През отчетния период обжалваните в съд наказателни постановления са 40 бр., потвърдени 17 бр., вкл. от предходен период, изменени 0 бр., вкл. от предходен период, отменени 4 бр., вкл. от предходен период и в досъдебно производство 19 бр., вкл. и от предходен период. Влезли в сила НП 380 бр. наказателни постановления.

За годината 198 броя наказателни постановления са платени 80%, вкл. и по наказателни постановления от предходната година.

За отчетния период са подадени 238 броя заявления за споразумения. От тях с отказ за подписване са 14 броя, подписани от двете страни са 222 бр. и 2 броя са в процедура на подписване.

Продължена е работата по 5 подадени заявления за споразумения през 2023 г., които са приключили с подписи от двете страни.

➤ **Други дейности, свързани с надзора на пазара**

През отчетния период са извършени и следните дейности, свързани с надзора на пазара:

- Изготвяне на писма до икономически оператори за доброволно изтегляне на продукти, във връзка с нотификации в система RAPEX;
- Писмени запитвания към икономически оператори за действията, които са предприели/ще предприемат към несъответстващи електрически продукти;
- Изготвени 62 становища и отговори на запитвания от граждани и организации, по прилагане на нормативната база, общи запитвания, проучвания на ЕК, законови промени и др.;
- Попълнено 1 бр. проучване по линия на Мрежата на Съюза за съответствието на продуктите (EUPCN) за периода 2021-2023.
- Попълнено 1 бр. проучване на EUPCN относно търговете за лаборатории;
- Попълнен 1 бр. въпросник на ЕК относно дейности за подобряване надзора на пазара, подкрепени от Програмата за единен пазар (SMP);

- Изготвени материали с информация за несъответстващи продукти за сайта на ДАМТН;
- Изготвени писма до лаборатории с искане за оферти за изпитване на продукти;
- Изготвен и изпратен доклад до МОСВ, във връзка с изискванията на чл. 21к от ЗЗВВХВС;
- Изготвяне и изпращане на становище във връзка с процедура по съгласуване на проект на ИНСТРУКЦИЯ за взаимодействие между КРС, МТС, МВР, МО, ДА, „Национална сигурност”, ДАМТН, МРРБ – ДНСК, изготвена от Комисията за регулиране на съобщенията на основание чл. 311, ал.4 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС);
- Изготвена рамкова Рамкова позиция по Досие 2023/0369 по направени предложения за изменение на директива 2014/53/ЕС (за радиосъоръженията);
- Изготвяне на становища и отговори по отношение уеднаквяване на дейността по надзор на пазара между държавите членки на ЕС и във връзка с изменение и/или приемане на различни законодателни актове на ЕС;
- Изготвяне на 1бр. становище до МИИ във връзка с кандидатурата на България за приемане в ОИСР;
- Изготвено становище за Указания за заседание на Работна група „Техническа хармонизация (SMEI – Омнибус)”;
- Публикувани 13 съобщения по чл. 61, ал. 1 и чл. 26, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 18а, ал. 10 от АПК за издадени Заповеди за електрически продукти, детски играчки, лични предпазни средства и машини;
- Проведени 9 срещи с икономически оператори на основание Регламент основание чл.18 на Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на съвета от 20 юни 2019 година относно надзора на пазара и съответствието на продуктите;
- Изготвени материали за интернет страницата на ДАМТН;
- Попълнени 3 бр. въпросници за ADCO екодизайн;
- Попълнен 1 бр. въпросник на ADCO машини;
- Попълнен 1 бр. въпросник на ADCO пиротехнически изделия;
- Попълнен 1 бр. въпросник на ADCO взривни вещества за граждански цели;
- Участия на експерти в групи за административно сътрудничество (ADCO) на ЕК, проекти, организирани от PROSAFE, Expert Group към ЕК, Мрежата на Съюза за съответствие на продуктите – EUPCN;
- Участия на експерти в междуведомствени работни групи и комисии:
 - ✓ Участие в Междуведомствена работна група за изменение и допълнение на Наредба № Из-1971 от 2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар;
 - ✓ Участие в процедура за съгласуване на проект на ПМС за изменение и допълнение на нормативни актове за постигане на хармонизация по отношение на въвеждането на общо зарядно устройство Директива 2022/2380; Регламент (ЕС) 2018/1139 (чл.137 и чл.138) за прилагането на разпоредби за хармонизация в областта на радиосъоръженията и електромагнитната съвместимост; ЕС актове за изпълнение към

Директива 2014/53/ЕС: Делегиран регламент (ЕС) 2019/320, Делегиран регламент (ЕС) 2022/30, Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1354.

✓ Участие в междуведомствената комисия, създадена на основание чл. 19 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия (ЗОБВВПИ). Изготвяне на писма и становища;

✓ Продължаващо и през 2024 г. участие в междуведомствена работна група за разработване на законопроект, въвеждащ Директива 2019/882 за достъпност, свързано с разглеждане на предложения за редакции на текстове от проекта във връзка с предложения на участващите в междуведомствената РГ администрации, ведомства и външни заинтересовани организации, направени след публикуването на проекта на Закон за достъпност за публично обсъждане;

✓ Участие в междуведомствена работна група по прилагането на Регламент (ЕС) 2019/881 (Акт за киберсигурност)

✓ Изготвено становище по Регламент (ЕС) 2024/1689 Изкуствен интелект;

• Участие на експерти в кръгла маса на тема: "Измамите в интернет - новата пандемия".

VIII. КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО НА ТЕЧНИТЕ ГОРИВА

През 2024 г. дейността по отношение контрола на качеството на течните горива се осъществява в изпълнение на основната цел: *Намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух (достигане и поддържане на нормите, съгласно изискванията на законодателството на ЕС) на територията на цялата страна.*

1. Ефективен контрол за спазване на законодателството, осигуряващо условия за намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух. Поддържане и развитие на мониторингова система за контрол на качеството на течните горива /FQMS/.

С ДВ бр. 70 от 2024 г. е обнародвано Постановление № 292 от 14 август 2024 г. за изменение и допълнение на Наредба за изискванията за качество на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол, като с редакция в ДВ в бр. 74 от 30.08.2024 г. е обнародвана поправка в Постановление № 292 от 14 август 2024 г.

Продължи доброто сътрудничество с Министерството на икономиката и индустрията, дирекция „Техническа хармонизация“ по отношение на приложимите Европейски директиви и Регламент ЕС 2019/1020 и с Министерство на околната среда и водите в областта на законодателството, касаещо качеството на течните горива, разпространявани в страната от гледна точка на влиянието им върху чистотата на атмосферния въздух.

Съгласуван е Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух с направени предложения за изменение и допълнение по отношение на качеството на течните горива, без забележки и предложения.

През годината продължи взаимодействието и с неправителствени организации (БПГА и газова асоциация на Българските търговци, производители, вносители и превозвачи за горива), работещи в сектора на течните горива с цел да се подпомага и осигурява спазването на приложимата нормативна уредба. При необходимост се провеждаха срещи, както и писмена кореспонденция.

2. Осъществяване на ефективен контрол на качеството на течните горива, смесите на биогорива с течни горива от нефтен произход и на чист биодизел

На основание правомощията, регламентирани от нормативната уредба, както и въз основа на опита в дейността си през предходните години, ГД ККТГ съсредоточи своите действия през 2024 г. в следните основни направления:

2.1 Изпълнение на плана на ГД ККТГ за контрол на качеството на течните горива за 2024 г.

Проверките се извършват планово, съвместно с други държавни институции и по сигнали на граждани и институции.

През годината контролните дейности, свързани с прилагането на нормативната уредба, осъществявани от ГД ККТГ, включват:

- поддържане на установената практика, въведена от 2019 г. при проверките на обекти на територията на цялата страна да се вземат проби от течни горива (за разлика от периода преди 2019 г., когато са извършвани и проверки само по документи);
- извършване на проверки на ротационен принцип;
- използване, поддръжка и развитие на информационна система с база данни за контрол на горивата;
- проверки на рискови обекти под ръководството на „Междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол на движението на рискови стоки и товари“ (МКЦПККДРСТ);
- проверки по постъпили сигнали и жалби на граждани и организации;
- проверки съвместно с други институции под ръководството на МКЦПККДРСТ при ГД БОП, МВР и НАП
- поддържане на акредитацията на ЛИ ГСМП от ИА БСА, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025
- обмяна на добри практики за поддържане на професионалната компетентност и квалификация на служителите.

2.1.1 Проверки на обекти, разпространяващи течни горива на територията на страната

Основният приоритет в дейността на ДАМТН в областта на контрола на качеството на течните горива на територията на страната и през 2024 г. е постигането на заложените планови показатели, чрез оптимално използване на наличните ресурси.

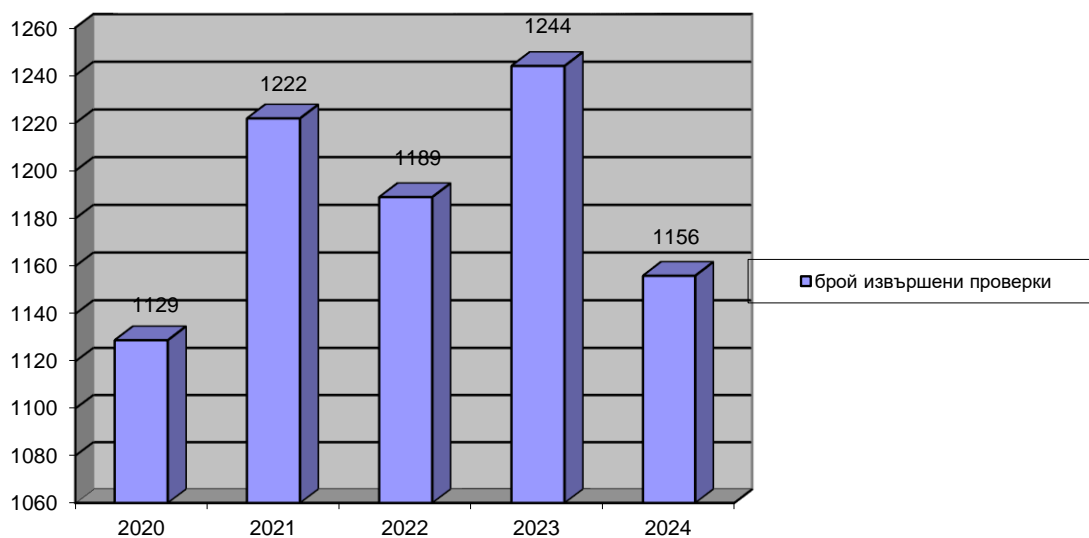
През 2024 година са проверени общо 1 156 обекта, разпространяващи течни горива на територията на страната, при годишен план от 950 проверки на обекти (**122 % изпълнение спрямо заложения план**), от които:

- 1 047 проверки на бензиностанции;
- 11 проверки на петролни бази, данъчни складове;
- 98 проверки на обекти са завършили с доклад, т.к. при проверка на обектите е установено, че не се разпространяват течни горива.

Извършените 1 156 проверки през 2024 г. са както следва:

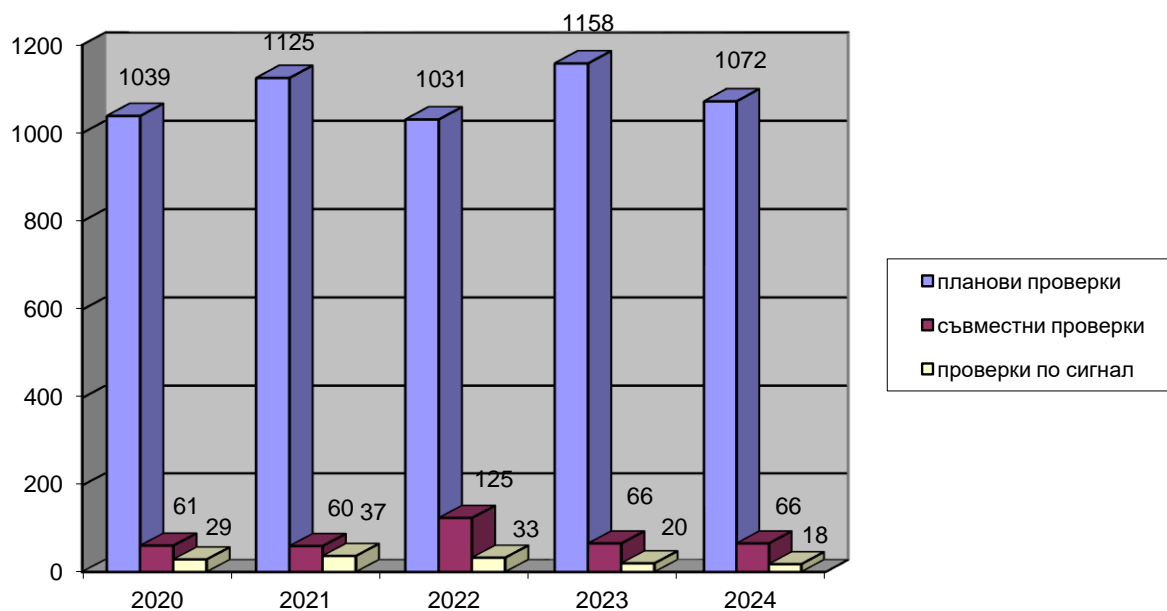
- планови – 1 072 проверки, в т. ч. 95 проверки са завършили с доклад;
- извънпланови - 84 проверки, от които 18 по сигнали на граждани и държавни институции, в т.ч. 1 проверка е завършила с доклад и 66 съвместни проверки с други държавни институции под ръководството на МКЦПККДРСТ при ГД БОП, МВР и НАП в т.ч. 2 проверки са завършили с доклад.

На фигура 1 са отразени сравнителни данни за извършени проверки на обекти, разпространяващи течни горива за периода 2020 г. - 2024 г.

Фигура 1

На фигура 2 е показано съотношението на извършени проверки по видове за периода 2020 г. - 2024 г.

Фигура 2

От данните в графиките е видно, че при планирани през 2020 г.-2021 г. - 900 проверки и 950 проверки през 2022 г., 2023 г. и 2024 г., контролната дейност е осъществена в пълен обем, като изпълнението на заложения план от проверки е надвишен.

2.1.2. Вземане на проби от течни горива

Вземането на проби от течни горива през 2024 г. е извършено при стриктно спазване на Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол, съгласно стандарти БДС EN ISO 3170 и БДС EN 14275. Определянето на вида на вземаните проби от течни горива е съобразено с потреблението на различните видове горива в страната, поради което преобладаващи са пробите от гориво за дизелови двигатели.

През годината са взети **1 736** проби от течни горива, от тях:

- Автомобилни бензини – 696 бр.
- Гориво за дизелови двигатели – 961 бр.
- Други горива – 79 бр., разпределени както следва: гориво за извънпътна техника и трактори - 75 бр., гориво за промишлени и комунални цели - 2 бр., котелно гориво средно - 1 бр. и корабно остатъчно гориво –1 бр.

2.2 Изпитване на проби от течни горива в акредитираната лаборатория (Сертификат за акредитация рег. № 35ЛИ/23.11.2020г. валиден до 30.10.2024 г. (www.nab-bas.bg).

През 2024 год. в сектори „Подвижна лаборатория-Бургас” и „Подвижна лаборатория - Плевен” са изпитани **1 179** проби от течни горива, а в стационарна лаборатория София – **589** проби – общо изпитани проби и издадени протоколи от изпитване **1 768 броя (118 % изпълнение спрямо заложения годишен план за изпитване на 1 500 проби)**.

Общият брой изпитани проби в лабораториите на дирекцията е по-голям от броя на взетите проби, тъй като част от пробите, изпитани в подвижни лаборатории се изпитват повторно в стационарна лаборатория.

2.3 Контрол за спазване изискванията на ЗЧАВ, ЗЕВИ и Наредбата

На база на получените резултати от изпитване на взетите контролни проби от течни горива са извършени експертизи и са изготвени **2 357** експертни заключения и 1 056 констативни протоколи за съответствие на течните горива с изискванията за качество и за съдържание на биогориво в течно гориво в съответствие с изискванията на нормативната уредба.

През 2024 г. след изпитване на взетите **1 736** контролни проби от течни горива на база констативен протокол са установени 42 несъответствия с изискванията на ЗЧАВ и ЗЕВИ, от които:

- 40 несъответствия на течни горива с изискванията за качество, съгласно изискванията на ЗЧАВ. След проведените до края на годината 12 процедури по спор на Етап 1 и 5 процедури по спор Етап 2, при 8 (осем) не са потвърдени първоначално установените несъответствия по оспорените показатели. Броят на установените несъответствия с изискванията за качество през 2024 г., след проведените до края на годината процедури по спор е 32, което представлява 1,84 % от общия брой взети проби.

- 2 несъответствия за съдържание на биогориво в течно гориво съгласно ЗЕВИ. След проведените до края на годината за едно от несъответствията е проведена 1 процедура по спор на Етап 1 и 1 процедура по спор Етап 2, с което окончателно е потвърдено първоначално установеното несъответствие по оспорения показател. Броят на установените несъответствия за съдържание на биогориво в течно гориво съгласно ЗЕВИ през 2024 г., след проведените до края на годината процедури по спор е 2, което представлява 0,12 % от общия брой взети проби.

През годината на основание чл. 30 в, ал.1 от ЗЧАВ и във връзка с чл. 22, ал.9 от НИКТГУРНТК са проведени 19 процедури по спор, от които:

- 13 (тринадесет) процедури на Етап 1 с изготвени Експертизи, с които при осем е установено, че с получения резултат не може да бъде установено дали продуктът съответства или не съответства на изискванията и при пет е установено съответствие на горивото с изискванията за качество по оспорения показател.

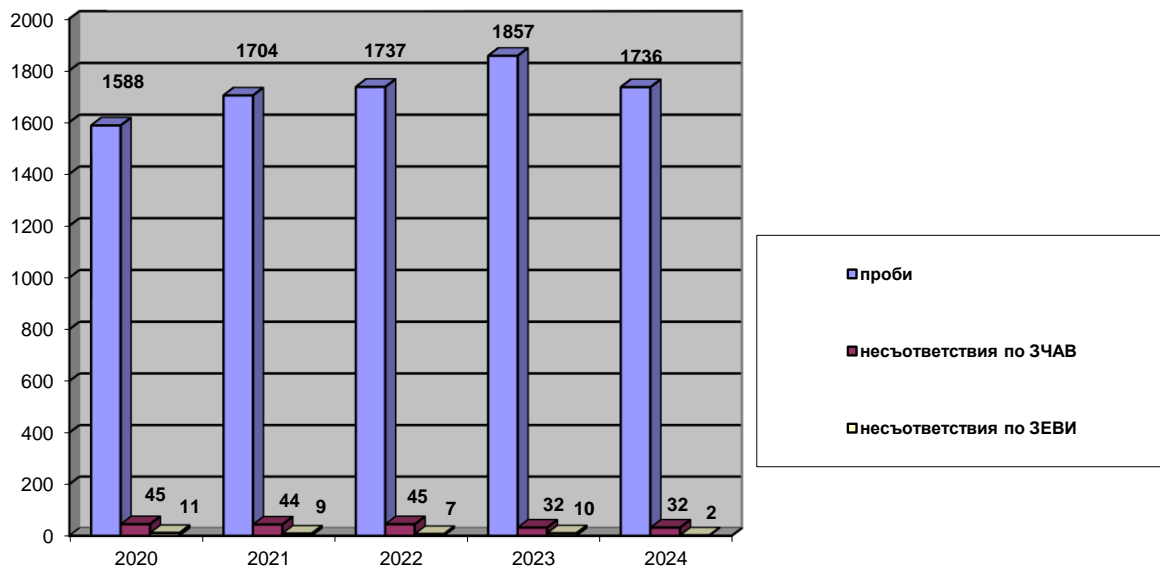
- 6 (шест) процедури на Етап 2, като с получения резултат при три е установено, че горивото не съответства на изискванията за качество по оспорения показател и при три е установено съответствие на горивото с изискванията за качество по оспорения показател.

На основание чл. 30г., ал. 2 от ЗЧАВ през годината е проведена 1 процедура по смесване за привеждане на горивото в съответствие с изискванията на чл. 47 от ЗЕВИ и са издадени 2 експертизи, с които е установено съответствие с изискванията на ЗЧАВ и ЗЕВИ, наложената ПАМ е отменена и горивото е освободено за разпространение.

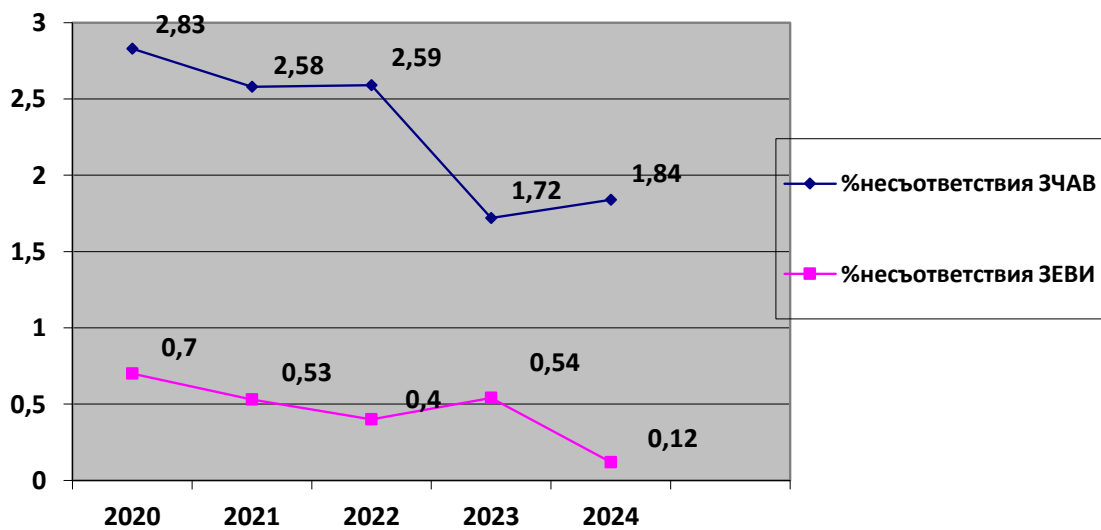
По искане на Изпълнителна агенция „Морска администрация”, въз основа на предоставени протоколи от изпитване, издадени от Изпитвателен център „Сейболт-България“ към „Сейболт-България“ ЕООД, са извършени експертизи и за изготвени 41 констативни протокола за съответствие на корабно дестилатно гориво и корабно остатъчно гориво с изискванията за качество.

По искане на външни възложители – Агенция „Митници” и други институции са изготвени 17 външни експертизи.

На фигура 3 е представено съотношение между взетите проби течно гориво и установените несъответствия с изискванията за качество и за съдържание на биогориво в течно гориво, а на фигура 4 е отразено процентното съотношение на установените несъответствия с изискванията за качество и изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво за периода 2020 г.–2024 г.

Фигура 3

Фигура 4

Анализът на данните показва, че:

- при установените несъответствия на взетите проби с изискванията за качество, през посочените години се забелязва спад в дела на несъответстващите течни горива;
- относителният дял на несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво, отбелязва стабилен темп на намаление от 2020 г. до 2024 г.

При установените несъответствия с изискванията за качество продължава да преобладава дялът на несъответствията, свързани с отклонение от нормите, заложиени в Наредбата при автомобилните бензини по показател „дестилационни характеристики”, а при гориво за дизелови двигатели – по показател „пламна температура”.

3. Предприемане на последващи мерки при нарушаване на изискванията на нормативната уредба

3.1 Наложени принудителни административни мерки

През 2024 г. са наложени **54 броя принудителни административни мерки**, както следва:

- издадени са 17 броя Задължителни предписания за временно спиране на разпространението на течни горива;
- издадени са 32 броя Задължителни предписания за забрана на разпространението на течни горива
- издадени са 5 Задължителни предписания за изтегляне на течно гориво и са постъпили 27 искания на проверяваните фирми за изтегляне на некачествени горива от пазара, след установени несъответствия.

Общото количество на изтегленото течно гориво от пазара през годината е 169 600,35 литра, по видове и в количество е както следва:

- автомобилен бензин – 6 353 литра
- гориво за дизелови двигатели – 141 748,35 литра
- други горива /ГИТТ/ – 21 499 литра.

3.2 Съставени актове за установени административни нарушения (АУАН) и издадени наказателни постановления (НП)

През 2024 г. са съставени **35 акта** за установяване на административни нарушения (АУАН), от които:

- 30 АУАН за несъответствия с изискванията за качество, от които 4 АУАН са съставени за установени несъответствия при проверки извършени през 2023 г.;
- 3 АУАН за установени несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво, от които 1 АУАН е съставен за установено несъответствие при проверка извършена през 2023 г.;
- 2 за установени нарушения на чл. 18б, ал. 5, т.3 от ЗЧАВ

През 2024 г. са издадени **18 Наказателни постановления (НП)**, от които:

- 16 НП за несъответствие с изискванията за качество, като 4 НП са издадени за съставени АУАН през 2023 г.

- 2 НП за несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво, като 1 НП е издадено за съставен АУАН през 2023 г.

През 2024 г. са постъпили тринадесет Предложения за сключване на Споразумение за приключване на административнонаказателни производства по чл.58г, ал.1 от Закона за административните нарушения и наказания, като след заплащане на 70 % от наложената имуществена санкция са влезли в сила единадесет Споразумения.

4. Поддържане на акредитацията лабораторията и разширяване на обхвата

В периода 22.07.- 31.07.2024 г. е проведена оценка на място за преакредитация на ЛИ ГСМП, ГД ККТГ - сектор „Стационарна лаборатория-София“, сектор „Подвижна лаборатория-Плевен“ и сектор „Подвижна лаборатория-Бургас“ от екип оценители към ИА БСА. Процедурата е приключила без несъответствия. Акредитацията продължава в срока на валидност на сертификата за акредитация рег. № 35-ЛИ/30.10.2024 г., валиден до 30.10.2028 г.

5. Изготвяне на доклад за качеството на течните горива в България през 2023

г.

На основание §6 от заключителни разпоредби на Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина на техния контрол за изготвяне на годишния доклад до Европейската комисия на Министерство на околната среда и водите е предоставен Доклад с обобщени данни за качеството на течните горива през 2023 г. в съответствие с изискванията на чл.8 от Директива 98/70/ЕО и чл. 7 от Директива 99/32/ЕО.

Докладът по мониторинговата система е изготвен на база на резултатите от изпитване на течни горива, взети при проверката на предварително определените обекти за мониторинг през 2023 г. Докладът е приет без забележки и е наличен на Eionet Portal (<https://www.eionet.europa.eu/>).

Предоставена е информация до МОСВ за докладване до Европейската комисия с обобщени данни за качеството на течните горива през 2023 г. по Директива 99/32/ЕО и 2016/802 относно намаляване на съдържанието на сяра в определени течни горива.

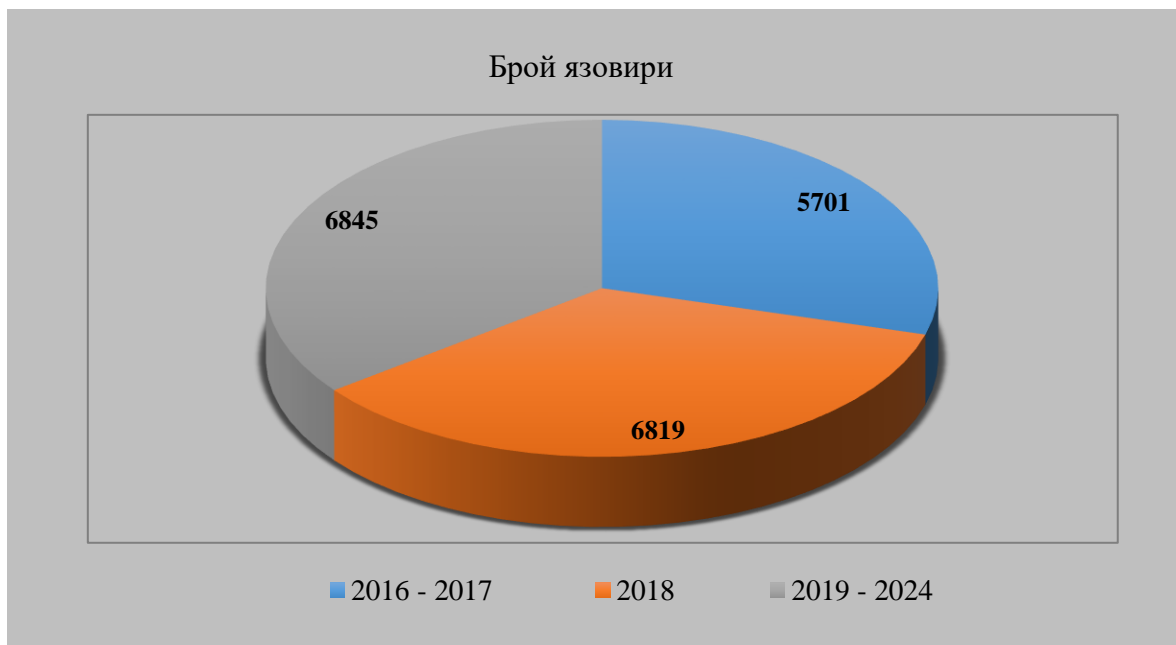
IX. НАДЗОР НА ЯЗОВИРНИТЕ СТЕНИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗВ), Обн. ДВ, бр. 58 от 2015 г. на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), съгласно чл. 140, ал. 2, т. 1 от ЗВ са възложени функции по надзор на дейностите:

- по изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация;
- по изпълнение на дейности по незабавно извеждане от експлоатация на язовирни стени и/или съоръжения към тях, които са в предаварийно състояние, до възстановяване на технологичната и конструктивна им сигурност или ликвидация на такива язовирни стени и/или съоръжения, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни.

Като част от осъществяваната дейност се изпълняват и контролни функции, като при установяване на неизпълнение на задължения по Закона за водите и подзаконовата нормативна уредба, се съставят актове за установяване на административни нарушения (АУАН), по които административнонаказващият орган издава наказателни постановления (НП). Изпълнението на тези функции е поверено на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ (ГД НЯСС).

От започване на дейността на главната дирекция на 01.01.2016 г. до края на 2024 г., от ГД НЯСС при ДАМТН са установени и се проверяват на територията на страната язовирните стени и съоръженията към тях на **6 845** броя язовири (представени на фиг. 1), като първоначалните данни за броя на язовирите на територията на страната са предоставени от Министерството на околната среда и водите.

Фигура 1. Брой установени язовири за периода 2016 г. - 2024 г.

Съгласно чл. 141а, ал. 3 от ЗВ и Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние, на контрол подлежат всички големи и малки язовири, определени като такива по чл. 141а, ал. 1 и ал. 2 от ЗВ, с изключение на малките язовири, за които при класифицирането им по отношение на тяхната потенциална опасност е установено, че нарушаването на конструктивната цялост на язовирните им стени не създава заплаха за човешки жертви, не застрашават критична инфраструктура и отговарят поне на едно от условията, изброени в ал. 3 на същия член.

Собствеността на установените към 2024 г. язовири (представена на фиг. 2), е както следва:

- държавна собственост - 771 броя, 11,26 %;
- общинска собственост - 4901 броя, 71,60 %;
- частна собственост - 144 броя, 2,10 %;
- собственост на сдружения за напояване и земеделски кооперации – 157 бр., 2,30 %;
- с прехвърлена собственост безвъзмездно на държавата от общините и предоставена на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДП УСЯ) – 559 броя, 8,17 %;
- друга собственост, включително неизяснена собственост - 313 броя – 4,57 %, от които 25 язовира, стопанисвани от ДП УСЯ.

Фигура 2. Собственост на язовири към 2024 г.

Основни приоритети в дейността на дирекцията за периода 01.01.2024 г. - 31.12.2024 г. са както следва:

- осъществяване на проверки на язовирните стени и съоръженията към тях на язовирите, установени на територията на страната;
- осъществяване на ефективен контрол по техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях;
- класификация на язовирите по степен на потенциална опасност, съгласно изискванията на чл. 141б от ЗВ.

През 2024 г. е осъществен следния обем от основни дейности:

В резултат на изпълнение на правомощията на ДАМТН по ЗВ, в периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г., от служители на ГД НЯСС, са извършени **6065 броя** проверки, като **3272 броя** от тях са при осъществен самостоятелен контрол и **2793 броя** са при участие в комисии по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, назначени със заповеди на областните управители.

В резултат на осъществените през 2024 г. **6065 броя** проверки (самостоятелни и съвместни), са проверени **5524** язовира.

Проверени са **2731 броя** язовири при самостоятелни проверки и **2793 броя** язовири при участие в комисии, назначени по заповеди на областните управители.

➤ Извършени са **общо 3272 броя самостоятелни проверки на язовирни стени и съоръженията към тях**, от които:

- **3234 броя периодични планови проверки** на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях;
- **38 броя извънредни проверки и проверки по сигнали** на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях.

➤ **2793 броя проверки** са извършени при участие на служители на ГД НЯСС като членове на комисии за проверка за готовността за безопасната експлоатация на язовирите, съгласно чл. 138а, ал. 3 от Закона за водите, назначени със заповеди на областните управители;

➤ Извършени са **919 контролни проверки** от ГД НЯСС по протоколи на комисии по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, назначени със заповед на областните управители;

➤ Съставени са **3272 броя** констативни протоколи от самостоятелни проверки на ГД НЯСС;

➤ Дадени са **3599 броя предписания** от самостоятелните проверки на ГД НЯСС за изпълнение от собствениците на язовири, от които:

- по техническата документация (ТД) – 1497 броя предписания;
- по осъществяване на безопасна техническа експлоатация (БТЕ) – 2102 броя предписания.

Изпълнените предписания по техническата документация са 1328 броя, а по осъществяване на безопасната техническа експлоатация – 1405 броя.

Извършените самостоятелни проверки от служителите на ГД НЯСС, за периода 2016 г. - 2024 г., са както следва: през 2016 г. – 5813 броя, през 2017 г. – 2614 броя, през 2018 г. – 3808 броя, през 2019 г. – 3022 броя, през 2020 г. – 2488 броя, през 2021 г. – 2853

боя, през 2022 г. – 3423 боя, през 2023 г. – 3272 боя и през 2024 г. – 3272 боя (представени на фигура 3).

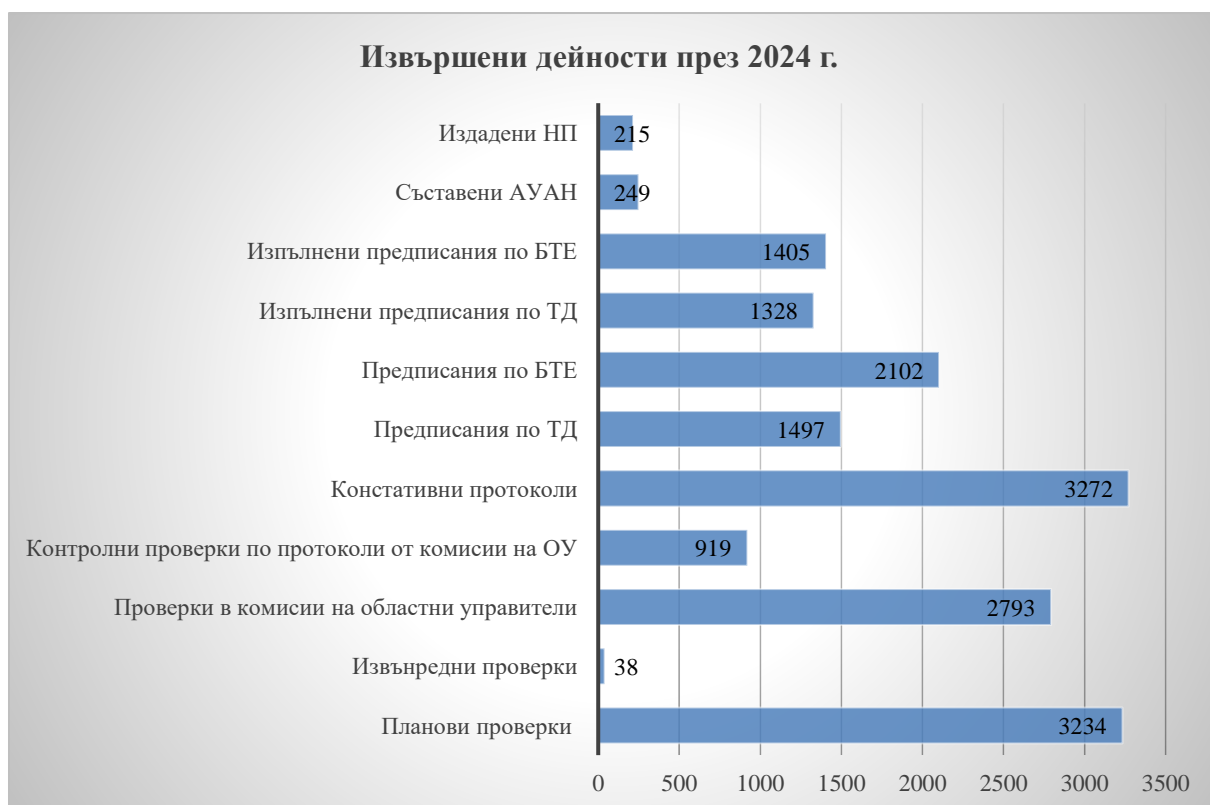

Фигура 3. Извършени проверки от ГД НЯСС през периода 2016 г. – 2024 г.

Дадените предписания за изпълнение от собствениците на язовири по техническата документация и по безопасната техническа експлоатация за периода 2016 г. – 2024 г. са както следва: през 2016 г. – 2428 боя, през 2017 г. – 4523 боя, през 2018 г. – 4107 боя, през 2019 г. – 4731 боя, през 2020 г. – 4956 боя, през 2021 г. – 4528 боя, през 2022 г. – 3685 боя, през 2023 г. – 3933 боя и през 2024 г. – 3599 боя.

Броят на проверките, извършени съвместно с комисиите по заповеди на областните управители съгласно изискванията на Закона за водите за периода 2016 г. – 2024 г. са както следва: през 2016 г. – 1550 боя, през 2017 г. – 1898 боя, през 2018 г. – 1464 боя, през 2019 г. – 1232 боя, през 2020 г. – 1487 боя и 350 боя контролни проверки на протоколи на областните управители, през 2021 г. – 1625 боя и 546 боя контролни проверки на протоколи на областните управители, през 2022 г. – 2510 боя и 738 боя контролни проверки на протоколи на областните управители, през 2023 г. – 2230 боя и 583 боя контролни проверки на протоколи на областните управители и през 2024 г. – 2793 боя и 919 боя контролни проверки на протоколи на областните управители (представени на фигура 3).

Обобщената информация за осъществения обем от основни дейности, извършени от ГД НЯСС през 2024 г. е представена на фигура 4.

Фигура 4. Основни дейности, извършени от ГД НЯСС през 2024 година

➤ **Класификация на язовирите по степен на потенциална опасност, съгласно разпоредбите на чл. 141б от Закона за водите**

С приетите промени в Закона за изменение и допълнение на Закона за водите от 2018 г. и влязлата през 2020 г. в сила Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние се създаде законова възможност язовирите на територията на Република България да бъдат класифицирани по степен на потенциална опасност, което е както със значим национален ефект, така и от съществено значение за дейността на ДАМТН, съгласно правомощията на председателя на ДАМТН по Закона за водите. Класификацията по степен на потенциална опасност на всички язовири създава възможност да се оптимизира ежегодния контрол, осъществяван от ГД НЯСС на всички язовири на територията на страната.

През периода 2020 г. - 2024 г. служители на ГД НЯСС са взели участие в комисии на областните управители за класифициране на язовирите по степен на потенциална опасност, съгласно чл. 141б от Закона за водите. В резултат на извършената класификация по степен на потенциална опасност и прекласификация, към 31.12.2024 г. общо са класифицирани/прекласифицирани 4929 бр. язовира, от които в първа висока степен - 1794 язовира, във втора значителна степен – 611 язовира и в трета ниска степен 2524 язовира.

➤ **Административнонаказателна дейност през 2024 година**

За констатираните нарушения по неизпълнение на дадените предписания и определените срокове в констативните протоколи, са предприети действия, съгласно изискванията на Закона за водите, а именно:

- Съставени са **249** броя актове за установяване на административни нарушения, от които:

- по констативни протоколи на ГД НЯСС – 173 броя;
- по констативни протоколи на комисии по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, назначени със заповеди на областните управители – 76 броя.

- Издадени са **215** броя наказателни постановления, от които:

- по констативни протоколи на ГД НЯСС – 136 броя;
- по констативни протоколи на комисии по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, назначени със заповеди на областните управители – 79 броя.

Сключени са **4 броя** споразумения, съгласно изискванията на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) за приключване на административнонаказателните производства. Издадени са и **6 броя** предупреждения по реда на чл. 28, ал. 1 от ЗАНН.

- Осъществено е процесуално представителство по 210 броя образувани дела по подадени жалби срещу издадени актове на ДАМТН (по издадени наказателни постановления и обжалване на предписанията по съставени констативни протоколи).

За 2024 г., общата стойност на събраните санкции и глоби е 252 052 лв.

Съставените актове за установяване на административни нарушения за периода 2016 г. - 2024 г., са както следва: през 2016 г. – 12 броя, през 2017 г. – 483 броя, през 2018 г. – 518 броя, през 2019 г. – 300 броя, през 2020 г. – 351 броя, през 2021 г. – 520 броя, през 2022 г. – 155 броя, през 2023 г. – 192 броя и през 2024 г. – 249 броя (представени на фиг. 5).

Издадените наказателни постановления за периода 2016 г. – 2024 г., са както следва: през 2016 г. – 5 броя, през 2017 г. – 234 броя, през 2018 г. – 468 броя, през 2019 г. – 261 броя, през 2020 г. – 189 броя, през 2021 г. – 312 броя, през 2022 г. – 162 броя, през 2023 г. – 167 броя и през 2024 г. – 215 броя (представени на фиг. 5).

Фигура 5. Брой съставени актове за за установяване на административни нарушения и изготвени наказателни постановления за периода 2016 г.-2024 г.

➤ **Дейности по извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръженията към тях**

При осъществяване на контрол, съгласно изискванията на чл. 140, ал. 2, т. 1 от Закона за водите за изпълнението на дейности по извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръжения към тях, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни, през 2024 г., е извършено следното:

- Подадени са 2 броя заявления за извеждане от експлоатация на язовири и съоръженията към тях;
- Няма издадени разрешения/откази за извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръженията към тях.

➤ **Язовири от „Списъка за спешен ремонт“, на които съгласно Решение на Министерски съвет (РМС) № 495 от 13.07.2018 г. „Държавна консолидационна компания“ ЕАД извършва основен ремонт или реконструкция през периода 2020 – 2024 г.**

През 2018 г. от ДАМТН са установени 858 броя язовири, с констатирани неизправности, за привеждането на които в изправно техническо състояние, са необходими строително – ремонтни дейности. От тях, на основание §4в от Преходните и заключителни разпоредби на ЗВ, по предложение на председателя на ДАМТН през 2018 г. е изготвен списък на 414 броя язовири, за които е констатирано, че язовирните им стени и съоръженията към тях се нуждаят от извършване на спешен ремонт или реконструкция, одобрен с Решение № 495/13.07.2018 г. на Министерски съвет (РМС). С цитираното РМС „Държавна консолидационна компания“ ЕАД (ДКК ЕАД) е определена като търговското дружество със сто на сто държавно участие, което да възлага ремонтите и реконструкциите на тези язовири. С РМС № 698/04.10.2018 г. към списъка са добавени яз. „Бели Искър“ и яз. „Огоста“, с което броят на язовирите става 416.

С РМС № 740/15.10.2020 г. „Български ВиК холдинг“ ЕАД е определен като търговско дружество със сто на сто държавно участие, което да възлага дейностите, свързани с ремонта и/или реконструкцията на язовир „Бели Искър“ и язовир „Огняново“.

През 2020 г. са започнати ремонтно-възстановителни работи на язовирните стени и съоръженията към тях на общо 87 броя язовири.

През 2021 г. са започнати ремонтно-възстановителни работи на язовирните стени и съоръженията към тях на общо 48 броя язовири и са прекратени 52 броя сключени договори за извършване на ремонт или реконструкция.

През 2022 г. съгласно постъпила от ДКК ЕАД информация за етапа на завършеност на започнати ремонтно-възстановителни работи (РВР) и в резултат на извършените от регионалните отдели на ГД НЯСС при ДАМТН проверки на място, е установено, че броят на ремонтираните язовири, с приключили РВР и в процес на

комплектоване на документация, е 57 броя, а броят на ремонтирани от собственик язовири, установено от визуални огледи при последни проверки на ДАМТН, е 64 броя.

Останалите язовири, по подадена през 2022 г. информация от ДКК ЕАД, са на различен етап по отношение на проектиране и в процес на изпълнение на РВР от „Монтажи“ ЕАД.

През 2023 г., в резултат на извършените проверки на място от служителите на ГД НЯСС, е установено, че броят на ремонтираните язовири, с приключили РВР и в процес на окомплектоване на документация, е 57 броя, а броят на ремонтирани от собственик язовири, установено от визуални огледи при последни проверки на ДАМТН, е 70 броя.

От включените в РМС № 495/13.07.2018 г., допълнено с РМС № 698/2018г., 416 броя язовири, на които трябва да се извърши основен ремонт или реконструкция, до 2024 г. са класифицирани по степен на потенциална опасност 399 броя, както следва: в I СПО - 250 бр., във II СПО - 78 бр., в III СПО - 71 бр., а в процес на класификация са 17 бр.

През 2024 г. от служители на ДАМТН са проверени 402 язовира, включени в списъка по т. 2 на РМС № 495/13.07.2018г., допълнено с РМС № 698/04.10.2018г., от които 250 бр. са класифицирани в I СПО, 78 бр. язовири са класифицирани във II СПО, 61 бр. язовири са класифицирани в III СПО и 13 бр. язовири, които са в процес на класификация по СПО.

Извършването на ремонтно-възстановителни дейности от ДКК ЕАД не спира осъществяването на надзорната дейност от страна на ДАМТН, съгласно изискванията на ЗВ и подзаконовата нормативна уредба. Тези язовири са под постоянен надзор от ДАМТН, като язовири с висока вероятност от възникване на аварийни ситуации.

➤ Язовири, безвъзмездно дарени от общините на държавата по реда на чл. 19а и чл. 19б от Закона за водите с предоставени права за управление на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДП УСЯ)

В края на 2018 г., чрез подадени заявления до министъра на икономиката и индустрията, кметовете на общини са заявили намерението си за прехвърляне на собствеността на 2717 язовира безвъзмездно на държавата.

До края на 2023 г. в ДАМТН е постъпила информация от ДП УСЯ за 531 броя язовири, безвъзмездно дарени от общините на държавата, по реда на чл. 19а и чл. 19б от ЗВ, с предоставени права за управление на ДП УСЯ, за 528 бр. от които от предприятието са предоставени актове за публична държавна собственост, издадени от съответните областни управители. От предоставените за управление и стопанисване 531 броя язовири на ДП УСЯ, 98 броя язовири са включени в РМС № 495 от 13.07.2018 г., допълнено с РМС № 698/14.10.2018 г.

До края на 2024 г. в ДАМТН е постъпила информация от ДП УСЯ за 558 броя язовири, безвъзмездно дарени от общините на държавата, по реда на чл. 19а и чл. 19б от ЗВ, с предоставени права за управление на ДП УСЯ и един язовир „Огняново“, приет с Решение № 721 от 12.10.2020 г. на Министерски съвет, както и 25 броя язовири с неизяснена собственост, които се стопанисват и управляват от ДПУСЯ.

От предоставените за управление и стопанисване 559 броя язовири на ДП УСЯ към 31.12.2024 г., 102 броя са включени в РМС № 495 от 13.07.2018 г., допълнено с РМС № 698 от 04.10.2018 г., от които в първа висока степен на потенциална опасност (СПО) са 66 бр., във втора значителна СПО са 10 бр., в трета ниска СПО са 22 бр. и неклассифицирани са 4 бр., поради променени технически характеристики, в резултат на осъществените ремонти и реконструкции, възложени от ДКК ЕАД.

➤ **Поддържат се актуални през 2024 г.:**

- Регистър на язовирите;
- Регистър на съставените актове за установяване на административни нарушения;
- Регистър на издадените наказателни постановления;
- Регистър на заповедите за наложените принудителни административни мерки;
- Регистър на решенията, с които се разрешава или се отказва извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръженията към тях, както и решения за прекратяване на административното производство.

➤ **Информационна система за техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях на ДАМТН:**

Информационната система (ИС) за техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, разработена от ДАМТН, и използвана при условията и реда, съгласно Наредба № РД-04-02 от 25 ноември 2016 г., съдържа данни, както за техническото състояние при експлоатацията на язовирните стени и съоръженията към тях, така и за осъществявания контрол на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях.

Посредством системата е предоставен контролиран достъп на собствениците на язовири за данните, които те въвеждат за основните технически характеристики на всеки язовир - височина на стената, дължина по короната, широчина на короната, данни за преливника, основния изпускател, водоземните съоръжения, обем на водохранилището, данни за собственика и за оператора на язовирните стени и съоръженията към тях и др.

Извършена е актуализация на информацията в ИС и в Регистъра на язовирите по данни от собствениците на язовири и от извършени проверки от служителите на ГД НЯСС.

➤ **Техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, установено през 2024 г. в резултат на контролната дейност на ГД НЯСС:**

а) Големи язовири:

По-голямата част от големите язовири имат изградена контролно-измерителна система (КИС), имат проектна документация и разполагат с техническа документация за експлоатация. Поддържката им се осъществява от постоянен персонал с назначени квалифицирани, съгласно изискванията на нормативната уредба, оператори. Извършва се редовен текущ мониторинг на язовирната стена и съоръженията към нея; на всеки

тригодишен период се изготвя анализ на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях и същият се приема от експертен съвет.

Констатираните проблеми за част от обектите са свързани с КИС, които не са изградени съгласно класа на съоръженията или за отделни елементи на геодезичната и пиезометричната система, също и когато КИС е компрометирана. Друг основен проблем са неизправни водовземни съоръжения - водовземни кули, таблените затвори и механизми за задвижването им.

б) Малки язовири:

Повечето малки язовири са в период на експлоатация над 60 г., през които не са изпълнявани голяма част от рехабилитационните и ремонтните дейности, изискващи се за тази категория строителни обекти.

При тях са констатирани следните проблеми:

Компрометирани облекчителни съоръжения за регулиране на водното ниво, респективно на обема във водохранилищата:

- неизправен основен изпускател – от напълно разрушена конструкция на основния изпускател до разрушени входна и изходна шахта, неработещи затворни органи;
- разрушени, компрометирани преливник, бързоток и отводящ канал, съответно неосигурена проводимост на същите;
- нарушения по енергогасителя.

Един от най-значимите проблеми на малките язовири е отсъствието на изградена КИС за осъществяване на технически мониторинг, което води до следните проблеми:

- липсата на реално отчитане и анализиране на данни е предпоставка за невъзможност да се изготви коректен анализ;
- неточностите, обусловени от недостоверни или непълни данни, се отразяват на сигурността на язовирната стена.

Основен проблем при експлоатацията е недостигът на квалифициран персонал и липсата на необходимата експертна подготовка при голяма част от операторите.

Вследствие на контрола, осъществен от ГД НЯСС, са установени технически неизправности, дължащи се, както на експлоатационни амортизации, така и на неподдържането на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно експлоатационно състояние, и изразяващи се в наличие на коловози, неравности и слягания по короните, изградени постройки върху същите, свличане и обрушване по откосите, в това число нарушена броня по водния откос, филтрация по сухия откос, обрастване с дървесно-храстовидна растителност по откосите до степен, непозволяваща достъпа за оглед на стената, вълнова ерозия по воден откос и развитие на свлачищни процеси по воден и въздушен откос, натрупване на голямо количество наноси, поради дългия технологичен срок на експлоатация и нередовното им изземване.

Необходимо е извършване на геодезически измервания на откосите и водохранилищата до кота най-високо водно ниво, поради липсата на достоверни данни за височините на стените и завирените обеми на язовирите.

➤ **Проблеми, свързани със собствеността на поземлените имоти, върху които попадат язовирите**

През 2019 г. стартира процедурата по безвъзмездно прехвърляне на собствеността на язовири - публична общинска собственост на държавата по реда на чл. 19а и чл. 19б от Закона за водите, чрез сключване на договори за дарение между общините и областните управители, и предоставянето им впоследствие на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, което на основание чл. 139д от Закона за водите упражнява правата и задълженията на собственик на язовирните стени и съоръженията към тях. Процесът по прехвърляне продължи и през 2024 г., като при него се разкриха редица проблеми, свързани със собствеността на язовирите, резултат в голяма степен на процеса по възстановяване на земеделските земи по реда на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ).

В основната си част проблемите се изразяват в неправилно отразяване на собствеността върху язовирите и свързаната с това необходимост от анализ на данните за собствеността на поземлените имоти, върху които попадат отделните части от хидротехническите съоръжения - както по отношение на вярното им отразяване в картата на възстановената собственост, така и за нанасянето им в кадастралната карта. Необходимо е да се извърши проверка за спазването на нормативното изискване границите на имотите да са в съответствие с документите за собственост. Идентифицирани са и други проблеми, свързани с възстановяването на собствеността на физически лица по реда ЗСПЗЗ на поземлени имоти, върху които попадат язовири или части от язовири - налице са множество такива случаи. Регистрирани са и случаи на дублираща се собственост в кадастралния регистър на недвижимите имоти между общините, държавата и други физически или юридически лица. Значителен проблем представлява и обстоятелството, че в редица случаи общините даряват на Областните управители само част от недвижимите имоти, върху които са разположени язовирите, в резултат на което за стопанисване и управление на ДП УСЯ преминават части от язовирите (само язовирното езеро, язовирното езеро и част от стената и т.н.).

Решаването на проблемите, свързани със собствеността на язовирите е от съществено значение за дейността по надзор, осъществявана по Закона за водите върху язовирните стени и съоръженията към тях, като ненавременното им решаване може да окаже силно негативно влияние по отношение на безопасната експлоатация на язовирите и при предотвратяване на бедствия. Неяснотата относно собствеността върху язовирите ограничава в значителна степен и възможността за търсене на административно - наказателна отговорност.

➤ **Използване на безпилотни летателни апарати при осъществяване на контрол по изпълнението на мерките за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и безопасната им експлоатация**

Във връзка с осъществяването на контрол по изпълнението на мерките за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация през периода 2018 г.- 2024 г.

служители на ГД НЯСС са извършили заснемания с безпилотни летателни апарати (дронове) на язовирни стени и съоръженията към тях, приоритетно на установени технически неизправности, за изясняване на актуалното им състояние и даване на коректни предписания за изпълнение от собствениците на язовири.

Дроновете успешно се използват и при опасност от възникване на аварийни ситуации, и при работата на служителите от Оперативния щаб към ДАМТН за координация и взаимодействия при опасност от наводнение и при наводнение, както и след земетресение, след получени данни за очаквана опасност от усложнена метеорологична обстановка от НИМХ, ГД ПБЗН-МВР, МОСВ или други източници на информация, като техническо средство за наблюдение при извършването на проверки на язовирни стени и съоръженията към тях, без което е трудно, а понякога е и невъзможно да се определи степента на разрушение на отделните съоръжения, както и причините довели до това разрушение. Снимките направени с дрон от 500 метра височина, дават пълна представа за язовирното езеро, деретата от които се пълни и състоянието на канала след язовирната стена, както и наличието на жилищни и селскостопански постройки, земеделски земи, пътища и стратегически обекти, които са от значение за националната сигурност в зоната след язовира.

➤ **Извършени извънредни проверки**

- Проверки на язовири, с най-висока вероятност от възникване на аварийни ситуации, във връзка с настъпване на пролетния сезон и очаквано формиране на високи вълни;
- Проверки, извършени при влошени метеорологични условия за установяване на критични водни нива или по искане на собствениците, след изпълнени предписания.

Изводи:

1. Извършен е ефективен контрол на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях на язовирите на територията на Република България, като:

- за планираните самостоятелни проверки, извършени от служители на ГД НЯСС се отчита, че надвишават изпълнението спрямо годишния план;
- за участието на представители от главната дирекция в комисии, назначени със заповед на областните управители по чл. 138а, ал. 3 от Закона за водите, се отчита надвишаване на изпълнението спрямо годишния план.

2. В резултат на работата на служителите на ГД НЯСС е отчетена положителна промяна по отношението на поддържането от страна на собствениците на язовирните стени и съоръженията към тях в добро техническото състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация.

3. В резултат на реализирането на административнонаказателна отговорност за неизпълнение на изискванията на нормативна уредба се наблюдава положителна тенденция от страна на собствениците на язовири, при изпълнение на дадените предписания в констативните протоколи.

Х. КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО НА ТВЪРДИТЕ ГОРИВА ЗА БИТОВО ОТОПЛЕНИЕ

На основание правомощията, регламентирани в Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) и Наредба за изискванията за качеството на твърдите горива, използвани за битово отопление, условията, реда и начина за техния контрол (НИКТГИБОУРНТК), Главна дирекция „Контрол на качеството на твърдите горива за битово отопление“, като част от специализираната администрация на ДАМТН, съсредоточи своите действия през 2024 година в следните основни направления:

- поддържане на публичен Регистър на лицата и обектите, в които се разпространяват твърди горива (Регистър);
- контрол на изискванията за качество, пакетирание и етикетирание на твърдите горива на територията на цялата страна при тяхното пускане на пазара, предоставяне и разпространение.

1. Поддържане на публичен регистър на лицата, които разпространяват твърди горива и обектите, в които се разпространяват твърди горива

През 2024 г. в Регистъра на лицата, които разпространяват твърди горива и на обектите, в които се разпространяват твърди горива съгласно чл. 8б от ЗЧАВ, са вписани 6 лица и 7 обекта, направени са 15 промени и 21 прекратявания на регистрацията.

Регистърът е публичен и е достъпен на <https://www.damtn.government.bg/registri/>.

2. Проверки на обекти, разпространяващи твърди горива на територията на страната

През 2024 година са проверени общо 855 обекта, разпространяващи твърди горива на територията на страната, от които:

- 803 броя проверки на обекти вписани в Регистъра;
- 50 броя проверки на обекти невписани в Регистъра;
- 2 съвместни проверки с органи на МВР и други контролни органи.

На фигура 1 са отразени сравнителни данни за извършени проверки на обекти, разпространяващи твърди горива през 2022 г., 2023 г. и 2024г.:

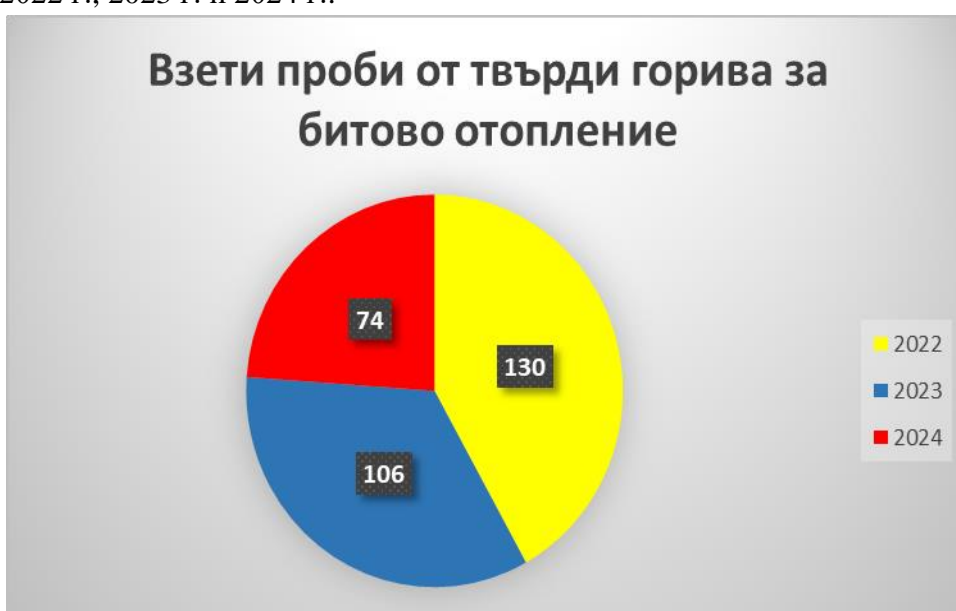
Фиг. 1

2.1. Вземане на проби от твърди горива за битово отопление

Вземането на проби от твърди горива през 2024 г. е извършено при стриктно спазване изискванията на НИКТГИБОУРНТК и „Процедура за планиране, извършване на проверки на обекти, разпространяващи твърди горива, вземане на проби, анализ и експертиза на резултатите от контролни изпитвания“.

От проверените обекти през годината са взети 74 проби от твърди горива - въглища.

На фигура 2 са отразени сравнителни данни за взетите проби от твърди горива през 2022 г., 2023 г. и 2024 г.:

Фиг.2

2.2. Изпитване на проби от твърди горива за битово отопление в акредитирани лаборатории

Изпитани са 74 проби от твърди горива в акредитирани изпитвателни лаборатории. Три проби не са изпитани поради установени нарушения при вземането на пробата.

2.3. Контрол за спазване изискванията на ЗЧАВ и НИКТГИБОУРНТК

Извършени са експертизи на взетите проби от твърди горива и са изготвени 103 констативни протокола за съответствие на твърдите горива с изискванията за качество в съответствие с изискванията на нормативната уредба.

Установени са 2 несъответствия с изискванията за качество, съгласно чл. 7, т. 1 от НИКТГИБОУРНТК, Приложение 3, на изпитаните твърди горива – въглища. Проведе ни са 3 арбитражни процедури едната потвърждава установените несъответствия по показатели „Съдържание на обща сяра %“ и „Съдържание на пепел %“. Едното несъответствие с изискванията за качество на изпитаните твърди горива - въглища е от декември 2023 г.

3. Предприемане на последващи мерки при нарушаване на изискванията на законодателството

3.1. Наложени принудителни административни мерки

През 2024 г. са наложени 2 бр. задължителни предписания за забрана /ЗПЗ/ разпространението на твърдо гориво – въглища.

3.2. Съставени актове за установяване на административни нарушения /АУАН/ и издадени наказателни постановления /НП/

Съставени са 8 акта за установяване на административни нарушения /АУАН/, от които:

- 1 брой за установено разпространяване на твърди горива за битово отопление от лица и в обекти без регистрация;
- 6 броя за констатирани несъответствия на изискванията за опаковането и етикетирането на твърдите горива;
- 1 брой за констатирани документални нарушения.

Издадени са 5 наказателни постановления, от които:

- ✓ Обжалвани в съд НП – 3 бр.
- ✓ Отменени НП от съд - 2 бр.

Анализ на резултатите от дейността от ГД ККГБО през 2024 г.:

Осъществяваният ефективен контрол на лица и обекти, които разпространяват твърди горива за битово отопление без регистрация, доведе до намаляване на нелоялната конкуренция и защита интересите на потребителите.

XI. РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Дейността по издаване на разрешения за оценяване на съответствието през 2024 г. е насочена към изпълнение на основните задачи, залегнали в Плана за действие на ДАМТН и постигане целите на Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и наредбите по чл. 7 към ЗТИП за съществените изисквания и оценяване на съответствието, както и към осигуряване на свободен достъп на българските производители до единния европейски пазар чрез възможността за ползване услугите на българските органи за оценяване на съответствието.

Експертите на ДАМТН от Дирекция „Разрешения за оценяване на съответствието“ изпълняват всички дейности, свързани с проверка, оценка, комуникация с ЕК и издаване на разрешения на органи за оценяване на съответствието; надзорни проверки за спазване на условията, при които са издадени разрешенията; определяне и администриране на уникалния код на производителя съгласно Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието (НСИОС) на плавателните съдове за отдых и на плавателните съдове за лично ползване, а също и проверки по писмени сигнали за констатирани нарушения. Експертите участват и в разработването и съгласуването на нормативни документи при приемането на национално ниво на актове и решения на ЕС.

➤ Оценка и наблюдение на компетентността на лица за оценяване на съответствието/нотифицирани органи

За 2024 г. общия брой на изпълняваните процедури за оценка на компетентността и способността на кандидатите е 2, а именно: 1 по НСИОС на машините и 1 по НСИОС на съоръженията под налягане. В тази връзка са извършени общо **6** проверки.

Във връзка със задълженията на Република България като държава - членка на ЕС са подготвени и подадени **2** уведомления към Европейската комисия и държавите членки: 1 уведомление за удължаване срока на нотификация на нотифициран орган в обхвата на Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието (НСИОС) подсистемите и предпазните устройства за въжени линии, осигуряваща прилагането на Регламент (ЕС) 2016/424; 1 уведомление за промяна на адреса на нотифициран орган.

През отчетния период е преиздадено едно разрешение за оценяване на съответствието във връзка с удължаване срока на нотификация на нотифициран орган за нови 5 години по НСИОС на подсистемите и предпазните устройства за въжени линии, осигуряваща прилагането на Регламент (ЕС) 2016/424.

Не са издавани заповеди за прекратяване на процедура за издаване на разрешение, отказ, отнемане на разрешение, ограничаване или разширение на обхвата на издадено разрешение.

Осъществен е планов надзор на 40 нотифицирани органи и на 4 органа, като призната организация – трета независима страна за извършване на безразрушителен контрол (22 юридически лица), във връзка с което са извършени общо **144** свързани с тях дейности (проверки).

Извършени са **44** проверки на документи във връзка с уведомления по чл. 14б от ЗТИП.

Извършен е анализ на дейността на 40 нотифицирани органа въз основа на годишните доклади по чл. 14а на ЗТИП.

Извършена е 1 проверка, свързана с удължаване срока на нотификация на нотифициран орган.

Изготвени са 5 писмени отговори по запитвания.

Поддържа се създаденият двуезичен регистър на българските нотифицирани органи (на български и английски език), съдържащ информация за обхвата на разрешенията, вкл. видовете продукти и процедурите за оценяване на съответствието, както и данни за съответните органи. През отчетния период са направени 3 актуализации на този регистър.

През отчетния период не са получавани заявления за определяне на уникален код на производител на плавателни съдове за отдих.

➤ **Изпълнение на задълженията съгласно Регламент (ЕО) №765/2008 и Решение №768/2008/ЕО**

Във връзка с изпълнение на задълженията съгласно чл. 5.2 от Регламент (ЕО) №765/2008 и чл. R 23, т.4 и т.5 от Решение №768/2008/ЕО, през 2021 г. ДАМТН е осъществила **148** информационни трансфери, свързани с нотификацията на органи за оценяване на съответствието.

➤ **Подкрепа на дейността и развитие на компетентността на органите за оценяване на съответствието /нотифицирани органи**

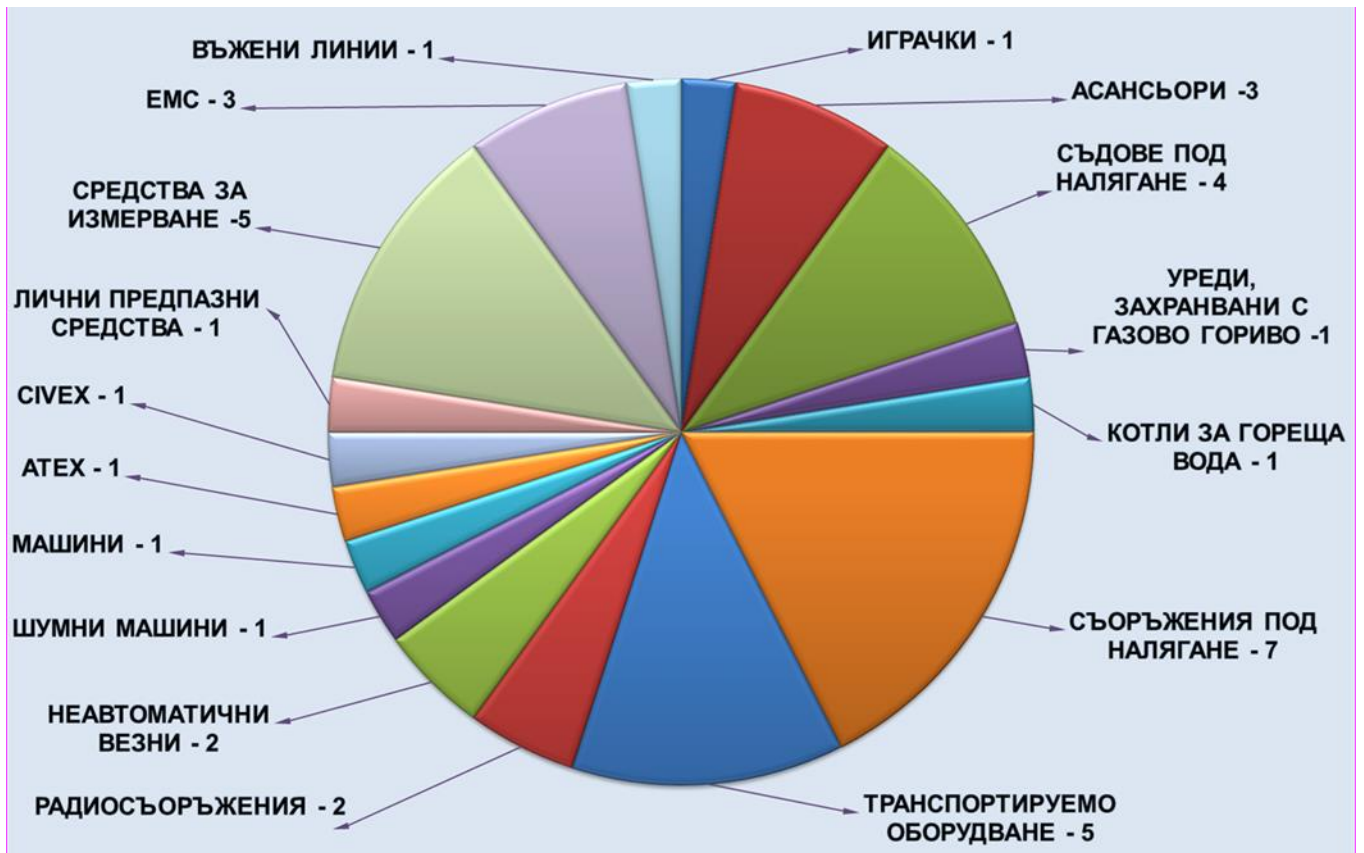
Експертите от Д РОС координират и ръководят дейността на работните групи на българските нотифицирани органи по прилагане на съответните наредби по чл. 7 от ЗТИП.

➤ **Анализ на резултатите от дейността**

Като резултат от дейността по оценяване на съответствието през изтеклата 2024 г. могат да се направят следните заключения:

1. Към момента 40 български нотифицирани органи и 4 признати организации – трета независима страна работят успешно в обхвата на 14 директиви и 3 регламента, като всички те осигуряват на българските производители свободен достъп до единния европейски пазар;
2. ДАМТН като нотифициращ орган изпълнява своите функции и осигурява доверие в Европейската комисия и държавите членки при оценката, нотификацията и надзора на българските нотифицирани органи, които са равнопоставени на нотифицираните органи на държавите - членки на ЕС.

**БРОЙ НОТИФИЦИРАНИ ОРГАНИ ПО ОТДЕЛНИТЕ НАРЕДБИ ЗА
СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО**

XII. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ

През 2024 г. дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по отношение на международното сътрудничество се развива в посока активно участие в изпълнението на международни проекти, укрепване на взаимодействието и развитие на сътрудничеството със сродни институции на други страни, както и в осъществяване на дейности, свързани с членството ни в Европейския съюз.

1. Участие в работата на европейските структури

Работа на експерти на ДАМТН в работни групи и ADCO групи на Европейската комисия, в заседания на Мрежата на Съюза за съответствие на продуктите – EUPCN, както и участие във форуми, организирани от ЕК

Във връзка с членството на Република България в Европейския съюз и провеждането на редовни заседания на работните групи и групите за административно сътрудничество (ADCO) към ЕК, работещи по въпросите на техническата хармонизация, свързани с директивите и регламентите от законодателството за хармонизация на ЕС, през 2024 г. от страната на ДАМТН са осъществени онлайн участия на експерти в заседания на Работни експертни групи по Директиви и Регламенти, ADCO групи по надзора на пазара, експертна група по Вътрешния пазар на продуктите. Организирани са и е взето присъствено участие от експерти на ДАМТН и в 28 работни срещи и форуми на ЕК.

Във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1020 са обобщени данни и е актуализирана изготвената информация, свързана с компетенциите на ДАМТН, включена в годишната програма към Националната стратегия за надзора на пазара България 2022 – 2025 (на български и английски език).

Предоставяне на информация чрез Информационната система на Вътрешния пазар на ЕС (IMIS) и чрез Информационната база данни за регулираните професии, поддържани от ЕК

През 2024 г. е предоставена информация по:

- 2 запитвания чрез информационната система на Вътрешния пазар на ЕС (IMIS)
- периодично се попълва информация (в рамките на компетенциите на ДАМТН) в информационната база данни за регулираните професии, поддържана от ЕК.

Изпълнение на задълженията като институционална точка за контакт относно приложението на Регламент (ЕС) 515/2019 (отменящ Регламент (ЕО) № 764/2008), както и задълженията съгласно Директива 2015/1535/ЕС

- Актуализирана таблица на постъпилите в ДАМТН проекти на технически регламенти - преглед на 2720 нотификации на текстове на нормативни актове от страни-членки

- Предоставени на специализираната администрация в ДАМТН 11 бр. нотификации на получени проекти на текстове на нормативни актове от държави-членки, касаещи дейността на ДАМТН
- Подготвени отговори на постъпили въпроси – 2 бр.
- Кореспонденция с Националната контактна точка в МИИ във връзка с 2 нотификации в областта на ДАМТН, които не са приключени в системата TRIS - ТВТ
- Участие на 2-ма представители на ДАМТН в среща на националните контактни точки по Директива 2015/1535/ЕС с представители на Европейската комисия
- Участие в 3-дневна среща по проект на БИМ за обмяна на опит във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 515/2019.

2. Участие в работата по проекти с финансиране от оперативни и други програми на ЕС

През 2024 г. в изпълнение на бюджетна програма 2000.01.04 “Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката” ДАМТН работи по следните проекти, финансирани от структурни фондове и програми на Европейската комисия:

2.1. Проекти, финансирани по оперативни програми:

Проект BG16RFOP002-2.103-0001 „Развитие на устойчива бизнес среда чрез осигуряване на ефективен надзор в областта на контрола на качеството на течните и твърдите горива“ по ОПИК 2014-2020

В периода 12.11.2021 г. – 31.12.2023 г. ДАМТН бе бенефициент по проект BG16RFOP002-2.103-0001 „Подпомагане развитието на устойчива конкурентоспособност и благоприятна бизнес среда за МСП посредством укрепване на техническия капацитет на органите на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, контролиращи качеството на течните и твърдите горива“, приоритетна ос 2 на Оперативна програма “Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020, на обща стойност – 1 000 000 лв. Техническото изпълнение на договор BG16RFOP002-2.103-0001 приключи на 31.12.2023 г. Постигнати са 4-те индикатора за изпълнение на проекта.

През 2024 г. са извършени следните дейности по финансовото приключване на проекта и верифициране на извършените разходи:

1. Извършване на финансов одит на разходите на проекта
 - 1.1. Подготвени и представени изискуемите документи (документации на 6 обществени поръчки, 26 сключени договора, публичност и визуализация)
 - 1.2. Изготвен и заверен одитен доклад от проведения финансов одит на разходите на проекта.
2. Публикуване на информация за изпълнението на проекта в ИСУН2020
 - 2.1. Представена за последващ контрол в УО на ОПИК документация на обществените поръчки за доставка по Дейности 2 и 3

- 2.2. Подадена информация за изпълнението на 18 договора
- 2.3. Подадена информация за извършените дейности по публичност и информация (отпечатани 2 прессъобщения, проведен информационен ден).
3. Подготовка и подаване в ИСУН 2020 на Технически отчет, Финансов отчет и Искане за финално плащане по проекта
 - 3.1. Изготвени финален технически и финансов отчети и комплект придружителни документи
 - 3.2. Изготвено Искане за финално плащане и комплект придружителни документи
 - 3.3. Всички изискуеми документи подадени в ИСУН2020.
4. Дейности във връзка с одитирането на техническото и финансово отчитане на проекта, верифицирането на разходите от УО на ОПИК и приключване изпълнението на проекта.
 - 4.1. Извършена проверка на място от УО на ОПИК
 - 4.2. Изготвени и подадени пояснения и допълнителни документи по ИПДД 1, ИПДД 2 и ИПДД 3 на УО на ОПИК
 - 4.3. Подготвен отговор по ИПДД 2 относно финансовия отчет и финалното искане за плащане
 - 4.4. Подадени допълнителни документи по финансовия отчет и искането през ИСУН2020
 - 4.5. Верифицирани разходите на проекта през м. април 2024 г.
Финансовото изпълнение на проекта приключило без санкции и корекции през м. май 2024 г.
 - 4.6. Възстановени средствата, получени по механизма на ДДС 6, през м. май 2024 г.
 - 4.7. Участие на 2-ма експерти в заключителното събитие по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020.
5. Дейности, свързани с последващи действия след приключването на проекта
 - 5.1. Осъществени дейности, свързани с подновяване на застраховките на закупените по проекта активи.
 - 5.2. Осъществени дейности, свързани с освобождаване на гаранции по 3 изпълнени договори 11-00-67/ 30.11.2022 г., 11-00-32/21.07.2023 г., 11-00-62/12.10.2023 г.

Успешното изпълнение на проект BG16RFOP002-2.103-0001 спомогна за укрепване на техническия капацитет на органите в Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, контролиращи качеството на течните горива и на твърдите горива за битово отопление. С реализирането на проекта, осъществяваният от ДАМТН контрол по спазване на законовите изисквания за качеството на твърдите и течните горива спомага за осигуряване както на еднакви условия на пазара за всички участници, така и за подобряване на бизнес средата за МСП, като се гарантира защита правата на гражданите чрез спазването на екологичните и здравни норми, а същевременно допринася и за опазване чистотата на атмосферния въздух и околната среда.

Проект BG16RFOP002-2.004-0001 „Осигуряване на благоприятна бизнес среда посредством създаване, поддържане и развитие на информационни бази данни в

областта на надзора на пазара, метрологичния надзор и контрола на качеството на течните горива и чрез повишаване техническия капацитет на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор“

Проектът се изпълняваше в срок от 48 месеца, а общата стойност на проекта бе 1 999 953,82 лв. Той приключи през 2020 г., но продължава осъществяването на дейности, свързани с освобождаването на гаранциите по изпълнените договори и застраховките на закупените ДМА.

В тази връзка през 2024 г. е извършено следното:

1. Изготвено е становище по гаранционните условия на два договора, сключени и изпълнени в рамките на проекта.
2. Подготвена е и е представена информация на УО на ОПИК във връзка с одитна проверка на изпълнението на проекта от ОСЕС.

Работа във връзка с други оперативни програми

Попълнена е анкета за работата по проект на ОП“Добро управление“.

Обучение по управление на проекти

Проведени са 4 обучения на служители на отдел КМСУП по финансови инструменти и програмиране.

2.2. Проекти по надзор на пазара, финансирани от ЕК

Проект „Съвместни действия по надзор на пазара 2021“ - JAHARP2021 Omnibus

Проектът на PROSAFE „JAHARP2021 Omnibus“ е одобрен от ЕК през първата половина на 2022 година. На проведените няколко онлайн срещи е акцентирано върху прилагането на Член 4 от Регламент 2019/1020 (нов регламент) при продажби и пазаруване по Интернет. Взето е решение да се направи връзка с асоциации на онлайн търговци от всяка страна. България, както и другите страни-участнички, е дала информация за такива сдружения. Представени са практики по прилагане на Член 4 от този Регламент, като се откроява новият участник „доставчик на услуга за обработка на поръчки“. Представителите на отделните страни са споделили трудности при идентифицирането му и неговото откриване, както липсата на пътища за комуникация с него. През месец септември 2023 г. на среща по проекта, България е представила презентация за случай с икономически оператор „доставчик на услуга за обработка на поръчки“. Дискусията след презентацията е показала, че с този казус са се сблъскали и други колеги. До момента са обсъдени предизвикателствата пред органите по Надзор на пазара при поръчките онлайн. През първата половина на 2024 година са съставени две ръководства за прилагане на това законодателство: едно за Органите по надзор на пазара и друго - за икономическите оператори. Предстои одобрението им от ЕК и представянето им на заинтересованите страни. Очакването на участниците е, документът да се верифицира от ЕК до края на тази година или в началото на 2025 година.

Проект „Съвместни действия по надзор на пазара за нехранителни продукти 2022“ -- JAHARP2022

Проектът на PROSAFE „JAHARP2022“ стартира през 2023 година. Проведени до момента са няколко дистанционни срещи. По темата „Хармонизация на методология за надзор на пазара“ са обсъдени възможностите за развитието на проекта. Избрани за работа са областите на електрически продукти, като ДАМТН се включи по отношение на Директива LVD. Целта е: надзорните дейности да се унифицират и подходите за работа на органите по надзор на пазара в различните страни на ЕС да бъдат еднакви. По първия пакет „Хармонизация на методология за надзор на пазара“ са подготвени таблични форми с попълнени реални случаи по проверки LVD. По втория пакет от проекта е проведена онлайн среща, където са поставени задачи за страните-участнички. От страна на ГДНП задачите са изпълнени: попълнени са документи за 8 различни LVD продукта с несъответствия, зададени по проекта. В зададените случаи има комбинация от несъответствия за всеки отделен продукт. Направени са 8 оценки на риска за всеки възможен сценарий. Оценките са обсъдени в групата с другите участници. Крайният вариант на документите са изпратени на ръководителя на проекта за обобщение. Проведени са две физически срещи по проекта на които ДАМТН взе участие с четирима представители. На срещите е проведена обмяна на опит по отношение дейността на органите по надзор на пазара, посетена е лаборатория за изпитване на електрически съоръжения и кабели, както е извършена и реална проверка по уведомление на митническите власти. България е представила своя опит, като е споделила и процедурите по които работи и са част от сертифицираната система по качество в ДАМТН. От участниците в проекта е разработено ръководство, с цел уеднаквяване подходите при извършване на дейностите по Надзор на пазара за всички страни-членки на ЕС.

Проект „Съвместни действия по надзора на пазара в ЕС за съответствие на продуктите по отношение на енергийната ефективност “ – EEPLIANT3

През 2024 г., във връзка с приключване изпълнението на проекта се работи за популяризиране на резултатите от извършената дейност, като са направени анализи на постигнатото при изследване на видовете продукти и на предприетите последващи марки, изготвени са документи, ръководства и информационни материали, както и са подготвени предложения към ЕК по отношение на възможностите за повишаване на енергийната ефективност на изследваните групи продукти.

В рамките на работен пакет 1 – *Мениджмънт* през отчетния период са подготвени необходимите документи за техническото и финансово отчитане на извършената дейност по работните пакети и по проекта като цяло.

Представител на ДАМТН взе участие в заключителната конференция по проекта.

Преведено е на български език и е публикувано на сайта на ДАМТН съобщение за пресата във връзка с приключване изпълнението на проекта в края на март 2024 г.

Проект „Съвместни действия по надзора на пазара в ЕС за съответствие на продуктите по отношение на енергийната ефективност “ – EEPLIANT4

Многонационалният проект „Съвместни действия по надзора на пазара в ЕС за съответствие на продуктите по отношение на енергийната ефективност“ - EEPOLIANT4, финансиран от ЕК по програма LIFE Clean Energy Transition (Преход към чиста енергия), официално стартира административното изпълнение на 1 май 2024 г. В него участват 28 институции от 23 държави членки на ЕС и ЕИО. Той включва редица хоризонтални дейности по надзор на пазара - обучения и обмяна на опит, разработване на ИТ инструменти, сътрудничество с митниците, както и дейности по надзор на пазара, свързани с определени продуктови групи.

Проектът е продължение на съвместната работа на страните-членки в областта на енергийната ефективност, стартирала преди 10 години с изпълнението на EEPOLIANT1 и допълнена и разширена с изпълнението на проекти EEPOLIANT2 и EEPOLIANT3. През годините са научени много полезни уроци и изпълнението на проектите е допринесло за подобряване съответствието на продуктите с енергийната политика на ЕС.

През месец септември на откриваща онлайн конференция официално стартира техническото изпълнение на проект EEPOLIANT4. На конференцията присъстваха представители на надзорните органи на страните-участнички, на заинтересованите страни и на Европейската комисия. Изпълнението на проекта основно е свързано с изискванията за екопроектиране на Директива 2009/125/ЕО и ще бъде с продължителност 5 години.

ДАМТН участва в четири работни пакета по проекта, както следва:

- ✓ Възникващи проблеми и предизвикателства;
- ✓ Готварски уреди;
- ✓ Прахосмукачки;
- ✓ Отоплителни и охладителни уреди.

През м. ноември стартира работата по работен пакет 11 – Възникващи проблеми и предизвикателства. Проведена е първата онлайн среща по работния пакет, на която са обсъдени предложения за проблеми и предизвикателства пред надзорните органи, по които ще се работи.

ХІІІ. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ АДМИНИСТРАЦИИ И ОРГАНИ

Действия по получени уведомления от Агенция „Митници“

През 2024 г. в ГДНП са получени общо **158 бр.** уведомления за **549** вида продукти.

При извършените проверки е констатирано, че **474 вида** продукти съответстват на изискванията „Допускане за свободно обръщение“, **50 вида** продукти не съответстват на изискванията за безопасност – „Допускане за свободно обращение не е разрешено“ и **25 вида** продукти са извън компетенциите на ДАМТН.

Проверени са следните продукти по видове: ел. съоръжения – 64 вида, машини – 144 вида, играчки – 3 вида, строителни продукти – 255 вида, радиосъоръжения – 1 вид, лични предпазни средства – 20 вида, транспортируемо оборудване под налягане – 1 вид и плавателни съдове за отдых – 36 вида.

Констатирани са несъответствия с нормативните изисквания и не са допуснати за свободно обращение:

- 25 вида машини, от които 22 без СЕ маркировка, 25 без ДС, 6 без инструкция за употреба и 2 без име и адрес на производител;
- 1 вид радиосъоръжение е без ДС;
- 7 вида лични предпазни средства са без ДС;
- 9 вида строителни продукти са без СЕ и без декларация за експлоатационни показатели.
- 8 вида плавателни съдове за отдых, от които 2 вида без СЕ маркировка и 8 вида без ДС.

В изпълнение на чл. 6, ал. 1 от Инструкцията за взаимодействие между Агенция „Митници“ (АМ) и ДАМТН, с цел да се гарантира, че продуктите пуснати на пазара, обхванати от законодателството на Общността за хармонизация, отговарят на приложимите изисквания, е изготвен списък с внасяни от трети страни продукти, за които да бъде осъществен засилен митнически контрол през 2024 г.

Извършени са проверки по постъпили 3 уведомления от Агенция „Митници“ за 2942 бр. електромера и 168 бр. водомера. Не са констатирани несъответстващи СИ, за което е уведомена Агенция „Митници“.

Участие в съвместни проверки с Агенция „Митници“

През 2024 г. се извършени 73 проверки съвместно с Агенция „Митници“ по реда на Наредба Н-1 за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване и контрол на акцизни стоки, приета на основание чл. 103а, ал. 2 от Закона за акцизите и данъчните складове. Инспектирани са 585 средства за измерване – разходомери, измервателни системи, везни с неавтоматично действие, разходомери за газ и коригиращи устройства за обем, водомери, везни, нивомерни измервателни системи, манометри, електромери и измервателни трансформатори.

Установено е, че 97 от средствата за измерване не отговарят на законовите изисквания. За резултатите от проверките са изготвени съответно 73 констативни протокола.

Участие в съвместни проверки с други контролни органи

➤ В областта на методическия надзор:

Осъществени са 61 проверки под координацията на Междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол на движението на рискови стоки и товари (МКЦПККДРСТ) при ГДБОП-МВР в обекти, осъществяващи съхранение и търговия с течни горива на територията на цялата страна, в които са инспектирани общо 287 бр. средства за измерване, за 22 бр. (7,6%) от които е установено, че не съответстват на изискванията на Закона за измерванията. За констатираните нарушения са съставени 14 протокола за задължителни предписания и 12 АУАН. Предстои съставяне и връчване на 1 АУАН. Издадени са 6 НП, сключено е 1 споразумение по чл. 58г от ЗАНН, предстои издаване на 5 НП.

Съвместно с КЗП, както и със съдействието на МВР, са извършени съвместни проверки на лица, използващи везни на пазари, борси и тържища. В проверени 146 обекта на пазари на територията на гр. София, гр. Пловдив, гр. Ямбол, гр. Шумен и гр. Русе, е установено, че 10,8 % от проверените 158 везни не съответстват на законовите изисквания. За констатираните нарушения са съставени 16 АУАН и 3 ПЗП.

➤ В областта на контрола на качеството на течните горива:

Извършени са 66 съвместни проверки с други държавни институции под ръководството на МКЦПККДРСТ при ГД БОП, МВР и НАП на обекти разпространяващи течни горива на територията на страната, взети са проби от течни горива, като след изпитване и извършване на експертиза на получените резултати са предприети съответстващи мерки по установени несъответствия с изискванията на нормативната уредба.

➤ В областта на контрола на качеството на твърдите горива за битово отопление:

Осъществени са 2 съвместни проверки с органи на МВР и НАП.

Участие в междуведомствени работни групи и комисии по въпроси, свързани с осъществяването на дейности по надзор на пазара:

- Участие в Междуведомствена работна група за изменение и допълнение на Наредба № Из-1971 от 2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар;
- Участие в процедура за съгласуване на проект на ПМС за изменение и допълнение на нормативни актове за постигане на хармонизация по отношение на въвеждането на общо зарядно устройство Директива 2022/2380; Регламент (ЕС) 2018/1139 (чл.137 и чл.138) за прилагането на разпоредби за хармонизация в областта на радиосъоръженията и електромагнитната съвместимост; ЕС актове за изпълнение към Директива 2014/53/ЕС: Делегиран регламент (ЕС) 2019/320, Делегиран регламент (ЕС) 2022/30, Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1354.

- Участие в междуведомствената комисия, създадена на основание чл. 19 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия (ЗОБВВПИ);
- Участие в междуведомствената комисия, създадена на основание чл. 9 от Закон за изпълнение на Конвенцията по касетъчните боеприпаси и Конвенцията за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване;
- Участие в междуведомствена работна група, за разработване на законопроект въвеждащ Директива 2019/882 за достъпност и съпровождащи проекта документи, в това число оценка на въздействието, финансова обосновка и др. Законопроектът е изготвен и предаден в определения срок.

Участие в съвместни заседания с други органи и в различни форуми във връзка с осигуряване безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях

A) Участие в съвместни заседания с други органи

- Работна група 20 „Околна среда“ към Министерство на околната среда и водите;
- Надзорен съвет за наблюдение и контрол на дейностите при изпълнение на Националните научни програми към Министерство на образованието и науката;
- Участие в работата на Работна група за справяне с безводието в страната, сформирана на основание на издадена Заповед Р-153/27.08.2024 г. на Министър-председателя на Р България;
- Участие в Отчетно-изборно събрание на Българското дружество по големите язовири (на 15.02.2024 г.);
- Участие като редовен член в 43-тото заседание на Басейнов съвет към Басейнова дирекция „Черноморски район“.

B) Участие в срещи и семинари

- Участие в Работна среща по покана на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към Министерство на вътрешните работи относно изготвяне на карти на уязвимите от заливане зони за язовири от първа висока степен на потенциална опасност;
- Участие в Национална дискуссионна среща „Икономика и Енергетика“, като част от процеса на консултации по проектите на четирите Плана за управление на речните басейни за периода 2022-2027 г. в Министерство на околната среда и водите;
- Участие в проведените от басейновите дирекции обществени консултации на Проект на План за управление на речните басейни и програмата от мерки (2022-2027) за БД ЗБР и БД ЧР;
- Участие в Семинар за популяризиране на дейностите по проект № BG16M1OP002-1.017-0001 „ПУРБ 2022-2027“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“;

- Участие в Конференция по случай 25-ия Световен ГИС ден.

Сътрудничество с научни организации и участие в научни и технически форуми

- Продължава дългогодишната традиция ДАМТН да е основен фактор в подготовката, организацията и осъществяването на дейностите, свързани с провеждането на конкурса “Златен медал и диплом“ на Международния технически панаир в гр. Пловдив, за сформирани на Комисия за златни медали.
- Продължава сътрудничеството между Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и Университета по архитектура, строителство и геодезия по проблемите, свързани с управлението и безопасната експлоатация на язовирите в Република България.

Участие в медийни изяви, свързани с дейността на ДАМТН

През 2024 г. са осъществени следните медийни изяви:

- изготвени, съгласувани и публикувани на сайта на ДАМТН и на Фейсбук страницата на ДАМТН 30 статии;
- организирани и проведени 13 интервюта;
- подготвена и подадена информация относно 18 запитвания от медии, институции;
- изготвени 2 поздравителни адреса;
- проведени 4 кампании по надзор на пазара във връзка с Ден на потребителя, Ден на детето, Безопасно лято и Безопасна Коледа.

Участие в технически комитети на Българския институт за стандартизация и на ИА “Българска служба за акредитация“

Експерти от ДАМТН участват онлайн в работата на ТК 8 „Газови уреди, газови бутилки и арматура за газови уреди. Битови уреди на твърдо и течно гориво“, ТК 24 „Безразрушителен (неразрушаващ) контрол“, ТК 28 „Метрология“, ТК 30 „Заваряване на материалите“, ТК 31 „Кранове и телфери“, ТК 34 „Управление на качеството и оценяване на съответствието“, ТК 42 „Корозия и защита от корозия“, ТК 51 „Твърди минерални горива“, ТК 52 „Безопасност на машини и съоръжения“, ТК 60 „Газова инфраструктура“, ТК 66 „Асансьори и специална подемно-транспортна техника“, ТК 67 „Нефтопродукти и смазочни материали“, ТК 98 „Безопасност на детските играчки и други детски артикули“ и ТК 104 „Поддържане. Съдове и съоръжения под налягане. Промислени тръбопроводи“ на Българския институт за стандартизация.

Експерти от ДАМТН участват и в работата на Техническия комитет по акредитация на лаборатории за изпитване на ИА БСА.

XIV. ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕРСОНАЛА

С цел изпълнение политиката на ДАМТН за планиране и организиране на обучения, повишаване и поддържане на професионалната квалификация на служителите, ежегодно се разработва План за обучение на служителите на агенцията.

1. През 2024 г. чрез ИПА са проведени обучения на **68** служители на ДАМТН както следва:

1.1. задължително обучение на:

- новоназначени служители - **13** служители
- служители, назначени за първи път на ръководна позиция „Предизвикателството да управляваш“ - **1** служител.

1.2. специализирано обучение на **54** служители на теми:

- „Стратегии и политики за противодействие на рисковете в държавната администрация” – 3 служители;
- „Информационна и мрежова сигурност в подкрепа на реформите в публичната администрация” – 1 служител;
- „Нови хоризонти в киберсигурността“ – 1 бр. служител;
- „Cyber protection 2024“ – 1 служител;
- „Промени в закона за обществените поръчки и в подзаконовите актове по прилагането му. Анализ на цялостния процес по възлагане и участие в обществени поръчки - правна уредба, връзка с ЦАИС ЕОП.,” – 4 служители;
- „Работа с Централизирана автоматизирана информационна система (ЦАИС) “Електронни обществени поръчки” – 5 служители;
- „Как да проверяваме електронни обществени поръчки - обучение за финансови контролори и вътрешни одитори. Предварителен контрол по чл. 237б от ЗОП.,” – 1 служител;
- „Стандарти за екологична организация“ – 4 служители;
- „Обществените поръчки – Правна рамка“ - 1 служител;
- „Стратегическо прогнозиране“ – 3 служители;
- „Интервюто като метод за оценяване при подбор на служителите“ – 2 служител;
- „Умните градове - дигитални решения и устойчиви политики” – 3 служители;
- „Кодекс за поведение на служителите – функции и основни акценти” – 3 служители;
- „Нови технологии в управлението - облачни технологии” – 2 служители;
- „Обща рамка за оценка (CAF)“ - 3 служители;
- "Годишно счетоводно приключване и съставяне на годишен финансов отчет на бюджетните организации за 2024 г." - 3 служители;
- „Финансови инструменти“ – 3 служители;
- „Прилагане на комбинирана подкрепа - БФП и ФИ за 2021 г. – 2027 г.“ – 1 служител;
- „ESG, устойчиви финанси и финансиране на зелени проекти“ – 1 служител;
- “Доказателствена стойност на електронния документ” – 1 служител;
- „Организация на документооборота в държавната администрация“ – 1 служител;
- „Партньорство за открито управление“ – 1 служител;
- „Подкуп на чужди длъжностни лица и сигнализиране на съмнение за извършено престъпление“ – 1 служител;
- „Приложение на системите за електронно управление“ – 1 служител;

- „Прогнозиране на потребностите и планиране на обществени поръчки“ – 3 служители;
- „Цели за устойчиво развитие на ООН“ – 1 служител.

2. Проведено е специализирано обучение на тема „Актуални въпроси свързани с контрола на лицата, регистрирани да извършват монтаж или монтаж и ремонт на тахографи, за спазване обхвата на издаденото им удостоверение и условията, при които са го получили, във връзка с изискванията посочени в Регламент 2020/1054 и Регламент 2021/1228 „, на **24** служители на ГД МН.

3. Проведено е вътрешно обучение на 19 служители за вътрешни одитори във връзка със стандарт БДС EN ISO 9001:2015 по указанията на стандарт БДС EN ISO 19011:2018.

4. Във връзка с внедряване на система за управление на борба с корупцията в ДАМТН през 2024 г. съгласно изисквания на стандарт БДС ISO: 37001:2016 **56** служители са преминали обучение „Запознаване със система за управление на борба с корупцията, съгласно изисквания на стандарт БДС ISO: 37001:2016 „.

5. През 2024 г. всички служители на ДАМТН са преминали обучителен цикъл в 9 модула на тема „Киберсигурност: Троянски кон и социален инженеринг”.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2024 г. дейността на ДАМТН е насочена към приоритетно изпълнение на ангажиментите, произтичащи от членството на България в Европейския съюз, от Програмата за управление на Република България (2023–2024 г.), както и към предприемане на мерки за намаляване на административната тежест върху бизнеса.

При изпълнение на дейността си ДАМТН работи в тясно и ефективно сътрудничество с други органи на изпълнителната власт, като са предприети приоритетно действия по всички постъпили сигнали за проверка от граждани, фирми или други контролни органи.

Изпълнявайки Плана за действие за 2024 г., Държавната агенция за метрологичен и технически надзор работи усилено за реализирането на следните основни приоритети:

- Подобриване на бизнес средата – чрез ефективен контрол за спазване на законовите изисквания с цел преодоляване на нелоялната конкуренция между икономическите субекти, допринасяйки за ефективното функциониране на вътрешния пазар и недопускане нарушения на правилата за неговото функциониране;
- Ефективна защита на безопасността на потребителите;
- Защита на обществото от неточни измервания, от опасни за експлоатация съоръжения с повишена опасност и некачествени течни и твърди горива;
- Осигуряване на безопасна експлоатация на язовирите чрез извършване на надежден и ефективен контрол на техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях.

За постигане на поставените цели през 2024 г. ДАМТН използва активно възможностите, предоставени от проекти и програми, като по този начин е подпомогнато развитието на нейния технически и експертен потенциал като администрация. През 2024 г. експертите на ДАМТН работиха по изпълнението на 4 проекта за съвместни действия по надзора на пазара, финансирани от ЕК.

В резултат на цялостната дейност на ДАМТН през 2024 г. е осъществен ефективен надзор на безопасността на продуктите, пуснати на пазара и в действие, технически надзор на съоръжения с повишена опасност, метрологичен надзор, контрол на качеството на течните горива и на твърди горива за битово отопление, подпомогната е дейността за предотвратяване на нелоялната конкуренция и е осигурена по-добра защита на живота и здравето на хората, интересите на потребителите и опазването на околната среда и вещите, защита на държавата и потребителите от неточни измервания и вредните последици от тях, както и безопасна експлоатация на язовири и съоръженията към тях.

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

1797 София, бул. „Г. М. Димитров” №52 А

Тел.: 02/ 980 63 17

Факс: 02/ 986 17 07

Председател: 02/ 980 89 20

E-mail: damtn@damtn.government.bg

www.damtn.government.bg